

Vk

843

VIII, 58.

2-749.

FREDERICUS LUCATICUS

IN FLORIS MATHIJS QUONDAM

LIBRATA

IN ANNO DOMINI MDCCLXXII

IN DIEBUS CALENDIARUM FEBRUARII

IN CIVITATE LUCI

IN AEDIBUS JOHANNIS

STRECHTII

LIBRARI

IN

LIBRARI

IN

IN

IN

IN

IN

IN

IN

IN

PRODROMUS LUSATICUS

b. e.

INTEGRI ALICUJUS QUONDAM

De

LUSATIA

Conscripti, & publicæ Luci, cum tempore, DEO volente,
atq; occasione favente donandi Tractatûs, ejus utpote Provinciæ

I. Descriptionem, tam *Chorographicam*, quàm *Topographicam*, II.

Historiam tam *Veterem*, quàm *Novam*. III. Regimen

tam *Antiquum*, quàm *Modernum*, & IV. Jura atq;

Statuta Provincialia tam *Politica*, quàm

Forensia exhibentis

SYNOPSIS

Sine

Argumenta, seu Summaria, ut vulgo barbarè loqvuntur, ex sin-
gulis ejus Operis Capitibus succinctè excerpta, & tanquam
facies alicujus magni Corporis in conspectum
præmonstrata,

ab

AUGUSTO ADOLPHO ab HAUGVVITZ,

Nob. Lus.

Anno M DC LXXXIX.

BUDISSINÆ,

Typis ANDREÆ RICHTERI.

GENEROSISSIMO, NOBILISSIMO,
EXCELLENTISSIMO

DOMINO, DOMINO

FRIDERICO ADOLPHO
AB HAUGVVITZ.

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI ELECTORIS SAX.

AULÆ MARSCHALLO SUPREMO,

CONSILIARIO INTIMO GRAVISSIMO, AC
SUMMO TRIBUTORUM PRÆFECTO

&c. &c.

PATRUELI MEO OBSEQUIOSÆ VENERANDO &c.

GLORIÆ ARCHI-PRINCIPIS SAX. &

SALUTI PATRIÆ NATO

CUJUS MUNIA, NON NISI MERITA, AUTHORITY,
NON NISI HUMANITAS

VIRTUTI PUBLICO, MIHI PRIVATO

PATRONO,

OPTIMO MAXIMO.

BIBLIOTHECA
PUBLICAVIANA

PRæteriere jã bina, & quod excurrit lustrã
â cæpto in alma Leucorea juvenili propo-
sito de edendo quodam Eruditionis Spe-
cimine publico ad explorandas, more Aca-
demico, ingenioli Vires & profectus, cujus
Thema (Patritio siquidem & nobili Pa-
triæ dulcissimæ, *uti vocatur in l. 101. ff. de Legat. 3. cui nasci
dicimur l. 1. §. 15. in fin. ff. de Ventr. in bonor. possess. mitt. l. 2. ff. de
7. & 7. Res & jura, quæ quia in iis quotidie versamur,
diligentius tractanda l. 15. ff. de Liberat. Legat. l. 5. ff. de LL.
ignorare, ex mente Mutii turpè esse ratus l. 2. §. 43. ff. de Orig.
Jur. Cum vel maximè etiam horum ignorantes scientes
præsumimur arg. l. iii. §. 3. ff. de Instit. Act.) ipsam Patriam,
decreveram, præsertim cum viderem de illa nihil quic-
quam hætenus scriptum l. memoriæ traditum, quare &
h. materiam, utpote raram, chariorem fore credidi Nov.
105. c. 1. in fin. adde c. 24. dist. 93. & ob novitatem exinde ac-
ceptiorem proem. ff. §. 3. l. 2. §. 18 C. de Vet. Jur. enucleand. Quod
ipsum etiam opus tanta Diligentia & alacritate, Eruditionis
illa Matre arg. l. 1. C. de Tyron. l. 65. §. 3. ff. de Legat. 3. adde Can.
6. dist. 83. præprimis ope, atq; adminiculis Clarissimo-
rum Autorum, quos Antecessorum Wittebergensium,
instructissimæ Bibliothecæ, & curta mea Documentorum,
& Manuscriptorum supellex suppeditabant, sufful-
tus, quibus etiam cum in re propria quis ne Judex l. 7. ff.
de Contrah. Empt. & Vend. l. 30. ff. de Operib. Libert. an Testis l. 20. ff.
de Test. & l. 10. C. b. T. esse possit, libenter usus sum, aggressus
sum ut Materia ad Dissertationem saltem Academicam,
destinata præter opinionem inter exiguum temporis
spati-*

)?(2

spati-

spatium in integrum excreverit Tractatum qui Lusatiae nostrae I. DESCRIPTIONEM, tam Chorographicam, quam Topographicam, II. HISTORIAM, tam veterem quam novam. III. REGIMEN, tam antiquum quam modernum & IV. JURA, atq; STATUTA PROVINCIALIA, tam politica quam forensia ante oculos proponit & exhibet. Cum autem Superioris, quem Natura dedit Mandatum, subitaneo Consilio itinera exotica mihi imponebat praeter spem votumq; filium abrumpere & opus jam ad Calcem ferè perductum una cum Dulcissima Studiorum Nutrice, Academia deserere cogebar. Redux autem ex voluntario meo, ut Imperatoris verbis *in aurea illa Aotb. hab. c. ne fil. pro patre utar*, Exilio, literaria, puta, Equestriq; mea peregrinatione factus, videns pretium & proemium Musis, bonisq; literis, quorum scientia totus illuminatur mundus, *ut jam Autben. elegantiss.* quæq; nullo æquo pretio æstimanda *arg. l. 25. §. II. ff. de Pet. Hered.* esse hodiè tantum exiguum & talia ingenia & artes tum supinè negligi atq; contemni, quæ tamen omnibus Infulis essent exornanda, omnem de huic foetui & literis universis manu admovendâ curam planè abjeci. Tempora enim hæc iniquissima opinionem meam in amore & honore, literarum fefellere, & jamdudum me in languorem dedere, hinc merito jure perhorruui

Late conspicuum tollere verticem.

Sienim aquila in nubibus, quod Græci ajunt, essem & ille

— — *merito cui doctior Orbis*

Submissis ferret fascibus Imperium.

attamen ea propter nec dignitas nec æstimatio mihi ulla erit cum Eruditionis & Literarum Nomen ipsum ludibrio & contemptui hodiè est omnibus. Scilicet in his eruditis & melioris Commatis ingeniis maximè infelici ævo, quo ægrè se attollunt aut exserunt rectiores mentes, blenni saltem aliquot & buccones, ii puta, qui palum
non

non digni figere præ aliis in parietem, plerumq; ad honores contra præscriptum *l. 4. ff. quod vi aut clam. § l. 13. ff. de Noxial. Act.* veniunt meliora & altiora ingenia cum ipso Reip damno *arg. §. fin. proëm. Instit. & l. unica C. de Stud. lib.* vel planè arcentur, vel rarò, imò rarissimè exemplo sine exemplo emergunt.

*Felix curarum cui non Heliconia cordi
Serta, nec imbelles Parnassi è vertice Laurus.*

Neronis illud votum omnibus eruditis in ore hodiè sit: *nescire literas.* Sed fileo, & cum quæris liberior Censio hodiè odium habet linguam mordeo, nec enim dicere lubet quod sentio, præsertim cum sine fructu etiam id fiat. Vitia enim jam in mores mutata difficillime corrigenda *l. 37. ff. de Ædilit. Edict.* sed tanquam Error communis *l. 3. ff. de Offic. Prator. l. 3. §. 5. in fin. ff. de Supellect.* imò tanquam altera natura *arg. l. 9. pr. ff. de lib. & Posthum. l. 3. ff. Quod cuiuscunq; univers.* æquo animo, (id quod tamen difficillimum, juxta *l. 38. § 8. ff. ad L. Jul. de Adulter.*) ferenda, iterum: fileo, & literis meis mihi certe in felici successu & beatis meis tenebris omni Helena charioribus me involvo.

Quis igitur in hisce ad veterem squalorem inclinantibus temporibus, in quibus diligentia contra Rescriptum Impp. *in l. fin. 3. C. de Alluv. & palud.* damnosa & deficiæ pœnas contra *l. 12. in fin. Cap. depositi* soluere cogitur, laborandum? quid Speciminis ergò edendum? luteum forsitan aut bliteum, quorsum enim erudita Imperitis? Invito sanè beneficium non datur *l. 19. §. 2. ff. de Donat. l. 68. ff. de R. 7.* Dormiendum potius s. cucurbitæ pingendæ. Negligentia utpote cum negligentia compensanda *l. 10. pr. ff. de Compensat.* Ut navis, inquit in-

)? (3

com.

comparabilis ille Belga, in Malacia hæret: sic ingenium
in hoc languore, cui melior aura non adspirat

— — *quis virtutem amplectitur ipsam*
præmia si tollas — — —

arg. l. 4. C. Stat. & Imag. l. eleg. 1. §. 1. ff. de J. & J. profectò

Non mihi si cunctos Helicon indulgeat amnes
& superet Pimplea sitim --- ---

guttulam unam in hoc ferreum ævum, & quod mitius
metallum non spondet, effundam. Nihilominus ta-
men, cùm hisce diebus supellectilem meam librariam è
Muséo in Muséum transtuli, incidi ex inopinato libros
disponendo, chartas secernendo, & purgando in hoc
olim à me concinnatum, & pro *derelicto* jam planè habi-
tum Tractatum, sed majori ex parte temporum injuria,
& hominum incuria mutilatum, atq; in omnibus ejus
partibus, præprimis autem in nono, decimo, decimo-
quarto, & decimo-quinto, in quo subsistere coactus sum,
uti supr. dictum capite, in quibus omnibus benè multa,
desiderantur, immanè quantum distractum, adeò certè
ut quas huic foetui olim impendi lucubrationes me seriò
pœnituerit.

Ne itaq; quale, quale h. diligentia quondam meæ Aca-
demicae specimen penitus periret, sed exiguum quod-
dam ejus monumentum extaret, quæ adhuc supersunt
capita hujus Tractatus *postluminò* quasi iterum collegi, &
perlegi, & inter perlegendum ex singulis capitibus Con-
tenta, seu ut barbarè vulgò loqvuntur, Summaria, quod
idem est ac Argumenta, succinctè excerpti, quæ Prodro-
mi loco in ipsius Operis (quod ipsum aliquando, si tanti
est, bonis avibus prælo commissurus sum) prægustum
ad exploranda Lectorum, cùm æquorum, tum iniquo-
rum judicia heic exhibere volui, ut ita legi possit liber,
priusquam legatur i. e. paucis hisce foliis videri, quicquid
benè

benè multis scripsi. Facilius utpote & expeditius est
titulos quàm capita dare, conspectum quàm textum, Summaria
quàm integros paragraphos, membra scil. quam corpus.

Quodsi autem in hoc Prodromo pleraq; tralatitia eaq;
nec commodè satis atq; graviter, neq; eruditè & orna tè
posita videantur, vel ideò saltem me Autorem veniam
impetraturum confido quod opus ex quo frustim hæc
excerpta sunt summaria ipsum in Adolescentia mea, ne-
sciente illa,

--- -- *quid dislent æ a lupinis*

ætate, conscriptum, tanquam meæ in Musarum arcem
collatæ primitiæ sint, & ideò ejus Prodrozum seu Syno-
psin unguis, ut cum Persio loquor, haud sapere possit
demorsos, iam autem ejusmodi quoddam moliri animus
mihisi esset, *maturiora* forsitan & *coctiora* (sæpe scil. de Fa-
cultatibus suis amplius quam in his est sperant homines
l. 10. ff. qui & à quibus manuum §. 3. Inst. qui & à quibus causis non
manuum) de ingeniolo meo promittere valeo.

Penes Lectorem itaq; meum esto Judicium an La-
bor h. ulteriori fama, i. e. prælo dignus, an vero idq; &
mea sententia silentii peplo involvendus. Nec enim
vanæ alicujus gloriolæ captatio seu æstuans quoddam
ambitionis votum, meq; etiã scribendi Cacoëthes, mor-
bus, quo hodie maxima literatorum pars laborat, me sci-
olæ Eruditionis turgidum invasit, sed rerum pretia se-
cundum veritatem ex doctrina *Pauli l. 63. in pr. ff. ad L. Facid*
& l. 33. ff. ad L. Aquil. æstimans, extincto mihi Vanitatis illo
ardore à sedatæ quodam rationis imbre, verum, non si-
mulatum juxta præscriptum *Imp. in l. 1 §. 2. ff. de J. & J* affe-
ctans Philosophiam omitto & jam dudum omisi & omnes
saniores mecum,

--- -- *mirari beatæ*

Fumum & opes strepitumq; Romæ
& inter illos esse volo

Quos

Quæstulit ad Scenam ventoso Gloria curru.

sed inter illos potius, quos quies habet

Et secretum iter & fallentis semita Vita.

quos

--- non ambigui fasces, non mobile vulgus

non leges non castra tenent --- ---

TIBI autem & PATRIÆ & FAMILIÆ NOSTRÆ
ORNAMENTUM UNICUM h. Synopticum, unius
duntaxat Septimanæ laborem inscribere & volui & debui
& quidem multis, iisq; prægnantibus ex causis, quas inter
præter Necessitudinis, quâ de gloriari possum, Vinculū,
Virtus Tua, quæ ipsam sæculi huius fatalem Iniquitatem
superavit, & jam diu pro meritum honorem tanquam de-
bitum proemium invito extorsit, deinde obsequiū & cul-
tus devotus, cujus hocce exiguum DEDICATIONIS mo-
numentum ingens *argumentum* esse debet, quo tanta TUA
in excelsa illa gloriæ arce posita merita venerari & profe-
qui obstrictus sum, haud postremæ fuere. Suscipe igitur
PATRONE MAGNE, tenues hæc & illimatas pagel-
las facili manu & dignare vel unam saltem horulam gra-
vioribus tuis curis, quibus omnem tibi meritò devincis
Remp. suffurari ac tumultuariæ huic lucubratiunculæ
obiter saltem perlustrandæ faventem commodare, sic ab-
unde fructuum è Studiis meis ad me transiisse gloriabor
& gaudebo, cum TANTO VIRO conatûs meos arri-
fisse constiterit, cujus unicum tantum suffragii punctum
mihi inftar abundantissimi præmii est. Vale VIR EX-
CELLENTISSIME & Principis & Patriæ bono quam
diutissime

Ubiq; avia è Museo

Calendis Martiis

Anno 1689.

Nominis & Virtutis Tue

Cultor observantissimus

AUGUSTUS ADOLPHUS ab HAUGWITZ,
Nobilis Lusatius.

I. N. J.

I,

ARGUMENTA

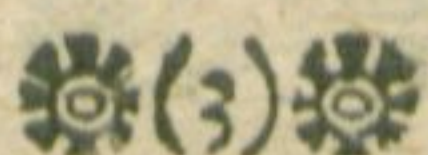
Sed

SUMMARIA

Capitis primi cujus Rubrica: de Nomine, sive: de
Vocab. Lusatiae & Lausitz. 1. Etymologia,
2. Synonymia & 3. Orthographia.

- i. **A** Voce incipiendum. 2. Ratio hujus
Methodi. 3. in Lusatia perlustranda
primus Labor circa (1.) *Etymologiam*.
4. Difficultas circa h. ex Diversitate
orta. 5. quot Capita, tot sententiae.
6. Dantur in Etymorum Enuclatione qui Ingenii ma-
gis, quam Veritatis sunt Studiosi. 7. *Sententiarum* circa
h. materiam *tria* constituuntur *agmina*. 8. I. *Sunt* qui
Originem Vocis hujus petunt à *Regionis l. Forma & Situa-*
tione. 9. quinam hi. 10. Eorum rationes. 11. *l. qua-*
litate. 12. quinam. 13. Eorum argumenta. 14. Vo-
cab. *Lausitz* unde derivetur. 15. Epicrasis Autoris,
de h prima Scriptorum sententia quid statuendum. 16.
A II. *Sunt*

II. *Sunt* qui à genibus & moribus Incolarum. 17. Fautores
 hujus Sententiæ. 18. Fundamenta eorum 19. alia quæ-
 dam Derivatio Vocab. germ. *Laußnũß*. 20. Judicium
 Autoris de h. secunda Historicorum sent. 21. III. *Sunt*
 qui ab Incolis *Lusatia primævis*. 22. Patroni hujus Sent. 23.
 Eorum rationes 24. explicatur locus quidam Helmoldi
 notabilis. 25. quarundam Familiarum nobilium Lu-
 saticarum derivatio specialis incidenter. 26. Ultima hæc
 Autorum opinio, nostrâ corroboratur. 27. Ut & aliorum
 Calculo. 28. Opes *Lusatia* hic non versantur. 29. No-
 tantur quidam minus orthodoxè h. de re sentientes
 Autores. 30. Præprimis Dresserus. 31. Et Schikfufius.
 32. Transgressio ab Etymologia ad (2.) *Synonymiam Luf.*
 33. *Lusatia* olim dicta *Milzavia*. 34. explicatur vocis hu-
 jus Originatio ex document. antiq. 35. *Milcienia*. 36. lo-
 ca probantia ex docum. antiq. 37. *Nisim* s. Provincia
Nisana. 38. testimonia Autorum. 39. *Wandalia das*
Wundland. 40. testim. Autorum. 41. Ager *Hexapo-*
litanus s. substantivè *Hexapolis*. 42. Ratio hujus *Sy-*
nonymi. 43. Transgressio à *Synonymia* ad (3.) *Orthogra-*
phiam hujus vocab. 44. varia observatur vocabulorum:
Lusatia & Lufati, pro temporum & Autorum varietate
 pronunciationis & Scriptionis Inflexio. 45. *Lusatia* no-
 stra olim dicta: *Lusnitia*. 46. probatur testimoniis Au-
 torum. 47. *Lusniza*. 48. testim. Autorum. 49. *Lu-*
sitia. 50. testim. A A. 51. *Lufati* autem olim dicti: *Lu-*
fici. 52. testim. Aut. 53. *Lufuncii*. 54. testim. A A. 55.
Lusnicenses. 56. testim. Aut. 57. *Luzici* testim. Autor.
 58. *Luticenses*. 59. testim. A A. 60. rectius pronun-
 ciatur *Patria* nostra: *Lusatia & populares* nostri: *Lufatii* s.
Lufati. 61. Autores nobiscum facientes. 62. rectius
 scribi.

scribitur in vernacula nostra: *Laufis* quam *Laufnis*.
63. Ratio & fundam. hujus Assertionis.

II.

CONSPECTUS seu SUMMARIA

Capitis secundi cujus Titulus: de Lusatia

1. Finibus s. Terminis, 2. Longitudine
& 3. Latitudine.

i. **R**atio Connexionis hujus Cap. cum præceden-
ti. 2. *Termini* alicujus Prov. 1. *naturales*, 1. *artifi-*
ciales. 3. *mutabiles* hi, *immutabiles* illi. 4. Semno-
num *priorum* Lusatia Incolarum Termini ex
Tacito, Ptolomeo, Strabone, Vellejo &c. 5. Lusatia
Termini *tunc temp.* haud distincti. 6. Semnonum Re-
giones ac limites ex Cluvero. 7. Has inter & nostra
Lusatia. 8. *Nec tempore* Sorabum & Slavorum *posteri-*
orum Lusatia Incolarum. 9. Slavorum fines Semno-
num superarunt. 10. *Nec tempore* Romanorum. 11. Ro-
mani Bohemiam pro more in Provinciam nunquam re-
degerunt. 12. Lusatia Formale i. e. Limitum Lusatia
prima Institutio omnino incerta. 13. *Ad tempora* Caro-
li M. potissimum referenda. 14. Fundamenta & Ratio-
nes hujus opinionis ex Historia petita. 15. ab h. Impe-
ratore primo omnium Marchionatus & Marchiones in-
stituti. 16. *Nec eo temp.* adeo accuratè discretæ hujus
Prov. Limites. 17. Sub quarum Provinciarum nomine
ac Censu tunc habita Lusatia. 18. Accuratori digito
quando capere Lusatia limites indicari. 19. Recensentur
Termini ipsi moderni. 20. Collatio diversorum

Autorum circa eosdem. 21. Spatiosiores olim fuere ;
 ac quidem hodiè. 22. Notatur Theodorus à Nihæm
 Autor quidam minùs rectè Lusatia terminos ponens.
 23. Explicatio Terminorū Luf. specialis & quidem. 24.
I. Orientalium, versus Silesiam. 25. In Lusat. super. 26. In-
 feriori. 27. Notatur Zeilerus & 28. Ritheimerus.
 29. quidam Terminum h. geographicè loquendo, planè
 negant. 30. eorum Rationes. 31. quidam dubium fa-
 ciunt. 32. eorum fundamenta. 33. refutantur utriq;
 34. Sorau & Triebel an Lusatia an Silesia inferenda? 35.
 Errores Tabulae geographicæ Lusatia superioris à Bar-
 tholomæo Sculteto Gorlicensi-Lusato editæ. 36. II. *Se-*
ptentrionalium, versus Marchiam Brandenburgensem. 37. Quæ-
 nam Marchia pars intelligenda. 38. Axiomatis, de
 constituendis Finibus supra in princip. hujus Cap tradi-
 ti repetitio & applicatio. 39. Quænam loca in inferiori
 Luf. ad Ditionem Marchiorum Brandenburg. referantur.
 40. Horum numerum quidam augment, quidam minuunt.
 41. Quo pacto ad Brandenburgensem venerint remissivè.
 42. Controversia de Feudis h. in locis ortæ. 43. III. *Oc-*
cidentalium, versus Saxoniam & Misniam. 44. Quænam Sa-
 xonia pars h. l. attingenda. 45. Quænam Misnia. 46.
 Dubium quoddam circa h. Term. 47. Lusatia olim cum
 Misnia conjuncta. 48. Probat 49. quando iterum a-
 vulsa. 50. Senftenberg an Lusatia an Misnia accenseri-
 dum. 51. De Oppidulo Crackau in finib. sito quædam.
 52. IV. *Meridionalium, versus ipsam Bobemiam.* 53. Terminus
 h. Luf. omnium certissimus. 54. Lusatia Bohemia quon-
 dam incorporata. 55. Haud ita pridem iterum separata
 remissivè. 56. Autores in constituendis hinc Lusatia
 Terminis nobiscum facientes. 57. Duorum Marchio-
 natuum

natum Lusat. superioris & inferioris Fines interni quibus à se invicem dividantur, quinam? 58. Moscovia, Moskau/ an ad. inf. an super. Lusatiam referenda? 59. (2.) Longitudo Lusatiae. 60. (3.) Latitudo ejus. 61. Joh. Boteri Itali Judicium de potentia & Incolarum frequentia Lusatiae. 62. Longitudo & latitudo Provinciarum Moraviae, Silesiae & Lusatiae conjunctim consideratarum. 63. Protestatio Autoris super h. Finium Lusatiae Descript. 64. Coronidis loco huic Capiti Joachimi Meisteri Poetae quondam celeberrimi Versus de Lusatia annectuntur quibus omnes Lusatiae complexus est limites.

III.

S U M M A R I A

Capitis tertii, cuius Titulus: Quod sit Regio Germaniae.

1. **R**atio Connexionis hujus Cap. cum praeced. 2. Germania duplex: *antiqua, nova*. 3. l. triplex: *prima, media, recentior*. 4. *Prima* quænam dicatur? 5. an huic adscribenda Lusatia? 6. *Media* quænam? 7. an & huic accensenda? A. 8. Ratio & fundam. hujus Assertionis. 9. an ad *recentiorem* spectet? 10. Cluveri scrupulus *s. obiectio prima* de Origine hac de re explicatur fufius. 11. ut & personali illius Autoris Severini de Momzambano. 12. Allegatur locus quidam ex Goldasto notabilis ad refellendam horum Objectionem. 13. Slavorum Conditio in Lusatia longè alia quam in Bohem. & Moravia. 14. In nostra Luf exiguae remansere Slavorum reliquiae. 15. quibus gentium *s. Regnorum* relinquas æquiparandæ nostræ? remotivè. 16. positivè. 17. *Obiectio secunda*

A 3

secunda

secunda de Lingua. 18. Fundamenta & Rationes hujus
 Objectionis. 19. refutantur prolixè. 20. germanicæ lin-
 guæ non usus an Bohemos à gente germ. eximat. 21. ger-
 man. linguæ usus Danos & Hungaros an cum Germanis
 jungat. 22. Ortelius & Zeilerus notantur Germani-
 am minus rectè determinantes. 23. ad dignoscendas
 Germaniæ Provincias ad Incolarum & Originem & lin-
 guam conjunctim respiciendum. 24. Lusatorum Ori-
 go remissivè. 25. Slavicæ linguæ usus in Lusatia rusti-
 cis saltem ex parte familiaris. 26. Ut Siculi trilingues,
 sic Rustici nostri pleriq; bilingues. 27. pleriq; Nobilium
 Lusat. linguæ Slavonicæ, quam vulgò minus rectè Van-
 dalicam vocamus, cum rei familiaris damno, ignari. 28.
 Linguæ hujus difficultas unde? 29. Linguarum diversi-
 tas gentes sub una eadēq; Natione unitas, moribus licet
 & Consuetudinibus quibusdam dissentientes, non divi-
 dit. 30. Integer quidam locus allegatus ex Limneo. 31.
 ex Conrado Celti Poët. 32. Linguæ Slavonicæ usus si-
 nec Bohemiam, in qua vernacula quasi, multominus Lu-
 satiam, ubi perquam exiguus ejus Valor, è Germania ex-
 terminare sufficit. 33. *Obiectio tertia* de facta quondam
 Bohemorum & consequenter etiam Lusatorum, è Civi-
 tate germ. proscriptione. 34. Facti series & fundamen-
 ta hujus Objectionis. 35. Tempore Wenceslai Impe-
 ratoris exauctorati Bohemi in Regno suo omnes germa-
 nos ab officiis Lege quadam exclusere. 36. quare. 37.
 Statutum Lusatiæ de peregrino (*einem Ausländischen*) ad
 officia publ. non recipiendo unde? 38. aliis quampluri-
 mis Europæ Provinciis commune. 39. Lusati tunc temp.
 cum Bohemis ab Imperatoribus & Principibus Imperii
 omnibus honorum & bonorum possessionibus in Imp.

R.G.

R.G. jurè retorsionis privati. 40. quando & quomodo iterum restituti. 41. plures Lusatiae Nobiles ad Dignitates & Officia Imperii R.G. tam politica, quam Ecclesiastica adhibitos fuisse ex multorum Nobiliū Lusat. stemmatum Originibus atq; Catalogis (*Geschlechts Register*) abundanter constare remissivè. 42. Secundum post Rationes, Authoritates sibi vindicant locum. 43. Testimonia nostram Thesin probantia quamplurima Autorum: veterum. 44. recentiorum. 45. Concluditur Sclavicae Originis nos minimè esse 46. exceptis quibusdam exigui momenti Reliquiis & 47. Nomine.

IV.

S U M M A R I A

Capitis quarti, cujus Titulus: Quod sit Regio Saxoniae.

- I. **R**atio Connexionis hujus Cap. cum præced. 2. Terra germanica diversimode distribuitur. 3. Cuinam Germaniae parti Lusatia in specie accensenda. 4. Methodus hujus Disquisitionis. 5. à *Semnonibus* Germaniae, à *Slavis* Lusatiae, à *Saxonibus* Saxoniae profectum hujus Provinciae vocamen. 6. Ad sita olim, non insita fuit Saxoniae Lusatia. 7. Lusatia olim cum aliis Provinciis sub nomine *Wandaliae* comprehensa. 8. *Spangenbergers* & *Münsteri* hac de re Opinio probatur. 9. Slavicae gentes invasionibus multa damna Saxonibus intulere. 10. Carolus M. Slavorum & Vandalorum Domitor. 11. Omnium primus harum Regionum statum mutare cepit. 12. *Witkindus* baptizatus. 13. *Slavi* Saxonibus cedere coacti. 14. à *Francorum* Regibus 15. à *Carolo M.* 16. ab *Impp. succedaneis*. 17. Sub *Henrico Aucupe Duce Sax.* primum inter Saxoniae partes censenda.

censericaepit Lusatia. 18. Historicorum Consensus cir-
 ca h. rem. 19. Henricus Auceps Imp. omnium maxime
 & felicissime Slavicas debellavit gentes. 20. Regionum
 & Provinciarum quas successive subegit & Imperio sub-
 jecit Commemoratio. 21. Lusatia nostra ultima. 22.
 Saxoniae nomen eo temp. latissime sumptum. 23. Impe-
 rium R. G. quantum quantum, tunc temp. nil nisi Saxo-
 nia fuit. 24. excepta Italia. 25. Lusatia etiam eo temp.
 h. nomen induit. 26. a potiori fit denominatio. 27. Du-
 ces Saxoniae Henrici Aucupis Antecessores eundem
 tentarunt Conatum. 28. Sed non eadem felicitate. 29.
 Otto Sax. Dux Slavorum Debellator strenuus. 30. Rhy-
 tmi germanici antiq. de h. Duce. 31. Cum Henrico Imp.
 h. in p. nemo Principum comparandus. 32. Encomium
 hujus Imperatoris antiquatis quibusdam germanicis
 rhythmis ex Spangenberg. petitis inclusum. 33. Gero ab
 Imp. Henrico primus Lusatiae constitutus Marchio. 34.
 probatur Geronem h. gente Saxonum fuisse. 35. Nota-
 tur Fabritii Error h. de re. 36. a tempore Henrici Au-
 cup. Witekindi Sax. Principis posterius Lusatiam continua-
 serie gubernarunt. 37. Usq; dum in Bohemorum. 38.
 Polonorum. 39. Silesiorum, pervenit potestatem, remis-
 sive. 40. Explicatur locus quidam Goldasti notabilis.
 41. Lusatia unum ex Feudis vexilliferis (*Sahn-Lehn*) Sa-
 xoniae. 42. Utitur jure Saxonico, remissive. 43. a Ra-
 tionibus ad Autoritales Accessus. 44. Testimonia Au-
 torum Lusatiam ad Saxoniam referentium quampluri-
 ma. 45. a positive traditis ad remotive tradenda s. ad sen-
 tentias contrarias. 46. (1.) quidam *Silesia* partem faci-
 unt Lusatiam. 47. Pancratii Vulturini Autoris cujus-
 dam hac de re Versus. 48. Ratio & fundamentum hu-
 jus

jus Sententiæ *primum*. 49. refutatur. 50. *secundum*
 51. refutatur. 52. Crantzii & Æneæ Sylvii Error singu-
 laris. 53. *tertium*. 54. refutatur. 55. notantur ipsi
 Lufati quidam huic sententiæ adstipulantes seq; Silesios &
 Patriam Silesiam, si Diis placet, appellantes. 56. (2.) qui-
 dam *Misnia* vindicare Lusatiam laborant. 57. Joh. Boteri
 Itali insignis Error. 58. Ratio & Fundam. hujus Sent.
 59. recta sententiâ h. via minimè incedere. 60. è Diametro
 tamen nobis non contrariam 61. Ratio. 62. Misnia æquè ac
 Lusatia ad Saxoniam spectare probatur. 63. In verbis
 simus faciles, in re modò si conveniamus.

V.

S U M M A R I A

Capitis quinti cujus Tit.

De

DIVISIONE LUSATIÆ

in

Superiorem & Inferiorem.

1. **R**atio Connexionis. 2. Hujus Cap. Tractatio
 intricatior. 3. Minima etiam Imperia & Regg.
 nisi in partes distinctæ vix regi posse. 4. Lus.
 dividitur in *Superiorem & Inferiorem*. 5. Modus hujus
 Divisionis plerisq; Regionibus & Provinciis usitatus. 6.
 Exempla. 7. quando orta h. Lus. Distinctio. 8. Dres-
 ferii Sententia h. de re. 9. Goldasti. 10. Locus qui-
 dam ex Incorporatione Caroli IV. explicatur. 11. Con-
 jectura nostra de ortu hujus Divisionis. 12. Autor hu-
 jus

B

ius

jus Div. quinam? 13. *Geographica* h. Regionis Divisio cum *Politica* hodiè conspirare probatur. 14. Fines Superioris & Infer. Lusatiae interni quinam remissivè.

VI.

CONTENTA seu SUMMARIA

Capitis sexti cujus Tit.

De

Felicitate & Proventu Regionis
Lusat.

1. **R**atio Connexionis hujus Cap. cum præced. 2. Omnium rerum Vices. 3. Descriptio soli germanici ex Tacito. 4. Quomodo verba Taciti de qualitate Terræ germanicæ successivè refutata. 5. antiq. temporibus Germani Indigenæ fuere minime-que aliarum gentium hospitiis mixti. 6. Ratio hujus rei. 7. Posterioribus ævis innumera populorum Colluvie Germania obruta. 8. Ratio hujus rei. 9. Germaniæ Commendatio. 10. In universa Germ. successivè mutata: 1. *Terra*, 2. *Incola*, 3. *Religio*, 4. *Status*. 11. Terra Lusatiae incondita olim. 12. Mutata hodiè. 13. Describitur Qualitas Soli Lusatici: *in genere*. 14. *in specie*: ab Ortus, Septentrione, Occasu, Meridie & Meditullio. 15. Laudatur deniq; Terra Lusat. a Felicitate & proventu rerum necessariorum *in genere*. 16. *in specie*: à Fertilitate & Copia *Frumenti*. 17. Testimonia Autorum. 18. *Armentorum*, *Vieh*zucht. 19. Testimonia Autorum. 20. *Sylvarum* & Arborum frugiferarum. 21. Testim. Aut. 22. *Metallorum*, & quidem Auri. 23. Testim. Aut. 24. *Ferri*. 25. Testim. Aut. 26. *Lapidum pretiosorum*, & quidem

dem Bisaltis. 27. Testim. Aut. 28. Æditis. 29. Testim. Aut. 30. *Vini*. 31. Testim. Aut. 32. Vina Lusatiae non generosa. 33. Francisci Fabri de Vino Gubinenfi Versus. 34. *Cerevisia*. 35. Testim. Aut. 36. in Lusatia ubinam optima. 37. Non omnia omnis fert Tellus. 38. *Fluminum*: Flumina Lusatiae primaria, quænam? 39. Describitur fl. Spreva die Spreu/ab Ortu, Progressu, Interitu. 40. Inundationum & Effluxuum hujus fluvii Historia. 41. an h. fl. Ptolomæi Suevus. 42. Descriptio fl. Nissæ der Neusse ab Orig. Cursu, Fine. 43. Inundationum & Efflux. Hist. 44. Prov. Nisana die Meißische Pflege an ab h. fl. nomen? 45. Fluvii Lusat. minorum gentium quinam? 46. Descriptio & Itinerarium fl. Qvissi des Qweisses. 47. Inundationum ejus fl. Hist. 48. Æmilii versus de h. fl. 49. Descriptio Vitigi der Wittge. 50. Elistræ nigræ, der schwarzen Elster. 51. *Piscinarum*. 52. Testim. Aut. 53. Pisces Nobilium Lusat. aureum Vellus. 54. Lusatiae nostræ ad luxuriosè multa; ad bene beateq; vivendum nihil deesse.

VII.

CONTENTA I. SUMMARIA

Capitis septimi cujus Titulus:

De

Incolis Lusatiae 1. ipsis, 2. eorum Lingua,
& 3. Genio.

Ratio Connexionis hujus Cap. cum præced. 2.
Veterum Lusatiae Incolarum nomina cum aliis
Germaniæ populis Communia. 3. Aschenatz
B 2 pri-

primus & antiquissimus Celticæ Gentis Conditor. 4.
 Gentis germanicæ Divisio in 5. Nationes Cardinales. 5.
 Ex his diversi populi. 6. quos inter an Semnones? 7.
 Semnonum Origo. 8. Disting. inter Semnones & Se-
 nones. 9. Semnones Suevorum Caput. 10. Sedes
 Suevorum amplæ. 11. in quæ loca & Provv. proten-
 dendæ. 12. Variorum AA. super h. Collatio. 13. Clu-
 veri laus. 14. Regg. sub Semnonum finib. compre-
 hensæ. 15. An etiam Lusatia? 16. **Sonnenwalde** in
 Lus. inf. unde nomen? 17. Certum est Suevos & ex iis
 Semnones omnium primos Lusatiam inhabitasse. 18. an
 utramq;. 19. Dist. in super. & infer. an tunc obtinuerit?
 20. Dresserifing. opinio. 21. refutatur prolixè. 22. Ly-
 giorum Sedes ad Lusatiam haud extendendæ. 23. Neq;
 ad Silesiam. 24. notantur h. de re Autores quam pluri-
 mi minùs rectè statuentes. 25. Decisum nostrum. 26.
 Semnones unde orti. 27. Quidam à Senonibus gallicis
 derivant. 28. Refutantur ex Cluvero. 29. Quidam
 à Suevis germ. populis. 30. Hæc sent. calculo nostro
 corroboratur. 31. Refelluntur aduersarii ulterius. 32.
 Lusatia vetus Germaniæ Principatus. 33. Temporum
 à condito in Lus. Semnonum Regno Computatio. 34.
 Incolarum Lusat. post Semnones nomina dictu difficili-
 ora. 35. Qui populi Semnones in Lus. exceperint 36
 Sclavorum nomen generale. 37. An germani an Sar-
 matae? 38. Sclavorum multæ recensentur ex Helmoldo
 Nationes locis & appellationibus distinctæ. 39. Quæ
 potiss. eminuerint 40. Lutitii inf. Sorabi super. Lusatiam
 occuparunt. 41. Pleræq; Lus. Urbes nomina sua à Sla-
 vis accepere. 42. Exempla hujus rei. 43. Idem Judi-
 cium de stemmatibus Nobb. Lus. quamplur. 44. hujus
 rei Exempla quædam & Testim. AA. 45. Quas oras
 Scla-

Sclavi coluerint anteq. in Luf. venerint. 46. Quando & quomodo in Luf. penetraverint. 47. Venedicum Vandalis non confundendi. 48. à Venedis, non à Vandalis reliquiae nostrae Sclavicae. 49. Dubravii Opinio de Syrbis. 50. Goldasti Judicium. 51. Sent. nostra. 52. Sclavi populi inquietissimi. 53. Fines R. Imp. saepe vexarunt. 54. praep. Saxones. 55. Bella varia has inter Nationes. 56. Carolus M. primus horum Victor. 57. à quo & nostra Luf. primùm subjugata. 58. & Witekindo Sax. Regi tradita. 59. Saepiusculè rebellarunt Sclavi. 60. Eorum fides haud tuta. 61. à Saxonibus demum omninò attriti. 62. quando, quibusq; auspiciis. 63. Ex quibusdam Provv. penitus expelli haud valere. 64. Quas inter & nostr. Luf. 65. relictì quomodo habeantur. 66. Sclavus idem ac servus, mancipium. 67. Anacephaleosis f. Repetitio haectenus dictorum. 68. Lusatia tribus vicibus suos mutavit Incolas. 69. Saxones cum residuis Sclavis hodiè Luf. colunt. 70. Transgreditur ab Incolis ipsis ad eorum adjuncta: *mores, genium & Linguam.* 71. Ratio Connexionis. 72. *Semnonum* Encomia ex vet. AA. collecta. 73. Elogia *Sclavorum* ex AA. passim excerpta. 74. Primorum incolarum Luf. res gestae magnae quidè sed ignotae. 75. Rerum in Luf. gestarum ante Henricum Aucupem nihil quicquam memoriae proditum. 76. Ultimi moderni Luf. Incolae, *Saxones*, Antecessores suos antecellunt. 77. Lufatorum Laus generalis. 78. Specialis (1.) à *Religionis fervore.* 79. probatur. 80. (2) à *Litterarum Cultura.* 81. Commendantur Lufatorum ingenia. 82. Gymnasia & Lycea. 83. Catalogus Lufatorum qui literis & Eruditione claruerint ab antiquiss. ad nostra usq; tempp. 84. Güntheri Ligurini versus de Lufatis. 85. Lufatorum *mores* in Reb. publicis remissivè. 86. in Reb.

priv. 87. Lufati Silesiis maximè accedunt. 88. (3.)
à Fortitudine seu re militari. 89. Divi Matthiæ Imp. h. de re
 Effatum. 90. Nusquam labi conditionis divinæ pro-
 prium. 91. Nobb. Luf. *Monomachi.* 92. Nomothe-
 sia qualis contra h. vitium à Rectoribus Prov. dictata.
 93. Excusantur. 94. *Luxuriosi* & ultra limites hospitaes.
 95. LL. contra h. vit. latæ. 96. *Wurstreutter* qui, &
 unde h. Phrasis. 97. Excusantur. 98. à Nobb. ad Vul-
 gus Transgressio. 99. Rustici Luf i. e. reliquiæ Scla-
 vorum *notantur* in genere. 100. In specie quod sint
 simplices. 101. Superstitiosi. 102. Implacabiles. 103.
 Naturâ servi. 104. Laudatur à Const. Vestitus. 105. Trans-
 gressio à moribus ad *Linguam.* 106. Semnones germ.
 lingua usi sunt. 107. Slavorum vernacula Sclavonica
 fuit. 108. Lingua germ. ex Luf. exterminata postlimi-
 niò iterum introducta. 109. Quando & quâ Occasione,
 quibus mediis. 110. Germanorum inferiorum Diale-
 ctus, *Niederdeutsch* diu retinuit Lusatia. 111. Hodie
 Lingua Lufat. est bipartita. 112. Germani quali linguæ
 Idiomate utantur in Luf. super. 113. In Luf. inferiori.
 114. Linguæ germ. Dialectus Misnica omnium purissi-
 ma. 115. Sclavon. lingua amplissima. 116. Rustico-
 rum nostrorum ling. hujus propago. 117. Quot Prov.
 in quibus hujus ling. usus viget, tot Dialectus. 118. nostra
 cujusnam Prov. Dialecto respondeat? 119. Superioris
 Luf. Slavi inferioris an intelligere valeant? 120. ab Ad-
 junctis Incolarum ad eorum *quantitatem* Transitus. 121.
 In armorum vi Civitatis potentia sita. 122. Lusatia po-
 pulosissima. 123. Boteri Judicium h. de re. 124. Item
 Hofmanni. 125. Lufati in militia pedestri excellunt. 126.
 Colloq. inter Carolum V. & quosdam Luf. Nobb. de mul-
 titudine Incolarum Lusatiae ex Hofmanno petitem.

VIII. SUM-

S U M M A R I A

Capitis Octavi cujus Titulus:

De

Religione Lusatiae.

Ratio Connexionis. 2. Nulla gens absq; alicujus DEI Cognitione. 3. Antiquissimis temporibus Paganismo addicta Lusatia. 4. Semnorum primorum Luf. Incolarum Idololatria. 5. Cum reliquis Gentibus Solem & Lunam adorarunt. 6. Regibus eorum inter Deos relatis humano sanguine litarunt. 7. Slavis itidem Idololatriæ cultores. 8. Solem sub Apollinis nomine adorarunt. 9. vocab. germ. **Gott** unde dictum. 10. It. Saturnum. 11. Urnæ in Inf. Luf. quondam repertæ. 12. Philologica quædam his de urnis. 13. sing. opinio Incolarum ejus loci h. de re remissive. 14. Lusatia diu gentilissimi Tenebris obdurata. 15. Ratio. 16. Notabilis quædam Annotatio de Vocabulo Sclavonico Boho quod illis idem est ac DEUS. 17. Omnes ferè gentes tacito quasi Consensu DEI nomen quatuor modo literis exprimunt. 18. Quædam notatu digna de mystico hoc Tetragrammate 19. Quando & per quos Christiana Rel. in Luf. illata 20. Quidam Rolandum nominant. 21. Testim. AA. 22. Quidam Ottonem Episcop. Papebergensem. 23. Test. AA. 24. Quidam Ludovicum, Ludovici Pij filium. 25. Test. AA. 26. Ecclesia Nisana ab h. Imp. condita. 27. Ecclesia h. Lusatiae vindicatur. 28. Refutantur qui ad Nissam Meisse/Silesiæ Oppid. referunt. 29. Quidam Waldemarum Brandeb. Marchionem. 30. Test. AA. 31. slavi conversi

versisæpiss. defecere. 32. Ratio. 33. sub Gerone Mar-
 chione Lus. omnium maximè stabilita Relig. Christiana.
 34. studium hujus Geronis in negotio Religionis. 35.
 Quãdiu Romano-Catholicæ Religioni addicta fuerit Lus.
 Episcopatus Misnensi paruit. 36. Templum Budiss. Do-
 minicum à quo fundatum. 37. Cuinam Episcopo olim
 subjectum. 38. Præpositus ejus unde olim electus. 39.
 De Capitulo Budissinensi quædam. 40. De Archidia-
 conatu Nisicensi qui in Eccl. Cathedrali Misnensi adhuc
 hodiè teste Albin. superest. 41. hujus subjectionis s.
 Conjunctionis Ecclesiasticæ Ratio. 42. Templ. Budiss.
 Pariochale quando & à quonam ædificatum, instaura-
 tum. 43. Quamdiu Religionem Pontificiam professi
 Lusati. 44. Hussitæ superiorem Lus. in suas partes tra-
 here frustra conati. 45. Bellum Lusatorum cum illis
 ipsis. 46. Lusati à Cætu pontificiose maturè se junxere.
 47. Ratio. 48. Forstenses in Inf. Lus. omnium primi.
 49. Hist. hujus Rei. 50. secuti Gorlicenses & Laubanen-
 ses. 51. Historia hujus mutationis. 52. Synodus Pasto-
 rum Gorlicii anno 1525. celebratus. 53. Hujus Synodi
 Decretum. 54. Utraq; Lus. ad Misnensis Episcopi Die-
 cœsin olim pertinuit. 55. Titulus Decani Budissinensis.
 56. Pontificiorum circa Restaurationem collapsi in Lusa-
 tia Papismi iteratum studium. 57. Hujus Rei Exempla.
 58. Ministri in Ecclesia repurganda operam navantes pri-
 mi ap. Laubanenses. 59. Gorlicenses. 60. Zittavienses.
 61. Civium Gorlicensium in ipsis emendatæ Religionis
 initiis Tumultus. 62. Mutationem Relig. dissidia civi-
 lia comitari solent. 63. Ratio hujus Axiomatis. 64. ap.
 Budissinenses. 65. Encomium Pauli Cossilii, Theologi
 Budiss. 66. Disp. de sacrificio Missæ Budissæ habita 1527.

67. Re-

67. Religionis vicissitudo ap. Budiss. usq; ad an. 1533.
 68. Catalogus quorundam Ministrorum Verbi divini Budissinensium,

IX.

CONTENTA seu SUMMARIA

Capitis noni cuius Titulus:

De

Gubernatione s. statu Politico Lusatiae.

CONTENTA seu SUMMARIA

proëmii hujus Capitis.

Ratio Connexionis, 2. Uno ausu Cap. h. absolvi non potest. 3. Ratio. 4. Dividitur in certas Sectiones.

CONTENTA seu SUMMARIA

Sectionis primæ.

5. **R**eip. Lusatæ facies antiq. adcuratè haud cognoscenda. 6. Ratio. 7. In Historicis Authoritati Scriptorum credendum. 8. Interdum etiam Conjecturis. 9. Primus Lusatæ Dominus quis fuerit. 10. Ejus Successores quinam? 11. Historicorum circa illa tempora Lacunæ. 12. Merobodus Suevorum & arcomannorum Rex. 13. Quas Provv. possederit. 14. An & Lusatiam? 15. Amplum huic Merobodo per continuas victorias Imperium. 16. Dominium absolutum in Regno suo introducere sategit. 17. Hoc Semnonibus semper exosum. 18. Redditur suis invisus. 19. Quando,
 C quo-

quomodo & à quo victus? 20. Harminio, ejus succes-
 fori quænam Provv. adscrib. 21. An etiam Lusatia? 22. Merobodus iterum ad pristinum libertatem pervenit
 remissivè. 23. Monumenta Historica de Lusatia ante
 hæc temp. rara. 24. Post adhuc rariora. 25. Aventi-
 ni aliquis locus affertur & explicatur. 26. it. Spangen-
 bergeri. 27. Semnonum in Lusatia ultimus Rex qui-
 nam? 28. secundi Lusatiae Incolæ fuere Slavi s. Venedi re-
 missivè. 29. Hi suos habuere Regulos. 30. Quinam
 horum primi? 31. Quasnam Provv. post discessum
 Semnonum occupaverint. 32. Familiæ s. filiorum Lechi
 Schema. 33. Primislaus & Casimirus, Lechi filii Lusatiae
 Reguli. 34. Reliqui quas Provv. obtinuerint. 35. De con-
 ditione horum Regulorum variæ sententiæ. 36. Quidam
 AA. Imp. Romano subjectos credunt. 37. Quidam Po-
 loniæ Regno. 38. Quidam absolutè regnasse contendunt.
 39. Rastix Moraviæ Regulus à Ludovico Germ. R. excæ-
 catus. 40. Obatritis s. Wagris etiam tales fuere Reguli
 s. Duces. 41. Die Herren von Wenden quinam? 42. Cro-
 meri & Neugebaueri Sententiæ de Regionum inter hu-
 jus Lechi filios distributione. 43. Lusatiae tum temp. Di-
 tivoniæ nomen. 44. Temporum, quando hæc gesta,
 Ratio & supputatio. 45. Micislaus Primislai Luf. Re-
 guli Abnepos septimus post Lechum Poloniæ Dux. 46.
 Primus Christianam suscepit Relig. 47. Quando &
 ubi baptizatus. 48. Ante h. Polonica Hist. certa temp.
 supputatione caret. 49. Poloniæ eo temp. paruisse Lu-
 sat colligitur. 50. Divisa tamen inter Poloniæ & Silesiæ
 Principes. 51. Secus sentientium argumenta. 52. refu-
 tantur. 53. Priscis illis temp. etiam Bohemiæ subfuit.
 54. Quando ei cesserit. 55. Duces Bohem. Lusatiam per-
 Castellaneos suos gubernarunt. 56. Cotbusium horum
 Castel-

Castellaneorum sedes. 57. locus quidam de Luzensibus & Luczanis ex Cosma Pragensi explicatus. 58. alius quidam de Provincia Stodor f. Stoderana, ex Ænea Sylvio & Cromero. 59. Tractus circa oppidum Boh. Zoticium Saas/ totius Boh. fertilissimus. 60. Notatur Olomucensis. 61. â Conjecturis ad exploratiora progrediendum. 62. liberi vixere hic locorum habitantes Sclavi. 63. ab Hildeberto & Dagoberto Regg. Franciæ primùm tributarii facti. 64. ab h. temp. usq; ad Carol. M. altum. in Hist. h. de re silentium. 65. â Carolo M. omnium primo Lusatia in Prov. Imperii asserta. 66. an tota? 67. Historia hujus Belli secundum Brotufum. 68. secundum Cranzium. 69. secundum Blondum. 70. secundum Bonfinium. 71. secundum Peucerum. 72. secundum Abbatem Urspergensem. 73. secundum Aventinum. 74. Aventini Laus. 75. Ducum Limitaneorum, quos barbarè Marchiones vocant Origo l. â Carolo M. 76. l. ab Henrico Aucupe. 77. Modus h. Provv. regendi â seqq. Impp. continuatus. 78. Sorabiæ nomen generale. 79. Lusatia etiam sub h. comprehensa. 80. Marchionum Sorabiæ â Wittekindo Sax. R. ad Ditmarum usq; i. e. ab anno 806. usq; ad an. 959. Series. 81. circa h. temp. Lusatia ab Henrico Aucupe Imp. cum Misnia & aliis Provv. in peculiarem Marchionatum redacta. hinc. 82. Finis hujus &. 83. Initium seq. ab instituta Lusatiae Marchia, Sectionis.

CONTENTA seu SUMMARIA

Sectionis secundæ Capitis hujus,

84. Vestibulum hujus Membri altius petendum. 85. Ratio. 86. Sclavorum populorum ortus & Migrationes in genere, 87. Enumeratio gentium quas e sedibus suis e-

jecere. 88. Provinciarum quas occupaverint. 89. Sorabi & Venedi distincti populi. 90. Venedorum Nationes sigillatim. 91. loca patria quæ tenuerint. 92. De Pomeranis & Cassubiis quædam. 93. Venedi peculiare extruxerunt Reg. 94. ejus R. quantitas. 95. Insigne! 96. Pomeranorum Ducum origo. 97. Quare Gryphones dicti. 98. Sclavia minor quænam, quænam maior? 99. Medii inter Sorabos & Venedos Lusatii. 100. hi tres pop. partim Francorū, partim Saxonū arma cōtinuò exercuere. 101. Ratio. 102. quas Prov. potiss. petierint. 103. difficillimè repressi. 104. Post Carolum M. Henricus Auceps Imp harum gentium Victor opt. max. 105. de Imperatore h. scitu quædam digna. 106. Descriptio hujus Belli ex Recensione multorum diversorum Autorum. 107. Arx Brandenburgum Sedes Belli Heneti s. Venedi. 108. ab Henrico tandem post multos Clades expugnatum. 109. hujus Arcis situs. 110. cum Arce h. omni Regione potitus Henricus. 111. Ukranii, die *Uferwenden* Venedorum Natio. 112. & hi etiam ab Henrico vectigales facti. 113. Brandenburgum iterum ad Henetos transit. 114. Historia hujus Defectionis juxta diversam diversorum Autorum mentem. 115. Quamdiu postmodò Henetis paruerit? 116. ab Henrico denuò eis ereptum. 117. variæ Autorum circa h. mater. sententiæ. 118. Conciliatio eorundem. 119. Series Dominorum Brandenburg. 120. capto Brandeburgo h. Imperator in Sorabos & Lufatos arma movit. 121. Arx & Urbs Misnia in Sorabia ab eo condita. 122. Undè Urbi huic nomen? 123. Fidlerius versus h. de re. 124. notatur Cranzius. 125. Lupfurdum Ptolomæi ubi situm? 126. unde dictum? 127. temporum supputatio à condita Misnia juxta varios Aut. 128. Domitis Heneti.

Henetis, Sorabis & Lufatis tota eorum ora in Marchias s. Præfecturas limitaneas distincta. 129. Vocab. hujus Etymologia, & Origo, significatus &c. remissivè. 130. Enumeratio complurium Marchiarum & Marchionum. 131. hos inter & Budiffinensis & Gorlicensis. 132. de Dignitate Comitum quædam remissivè. 133. Marchia Brandeburgensis Henetis ab Imp. opposita. 134. Sigfridus quidam ei præfectus secundum Peucerum. 135. Variæ & Controversæ Autorum de hoc Sigfrido sententiæ. 136. Conciliatio quædam tentata. 137. Usus hæctenus dictorum in seq. monstratus. 138. Contra Bohemos, Polonos, Silesios, Hungaros & alias gentes sarmaticas Misnensis & Lufata Marchiæ conditæ. 139. integer quidam notabilis & huc faciens locus ex Albino & Philippo Melanchthone allatus. 140. in Constitutione Marchiæ Lufatæ scriptores omnes unanimiter consentiunt. 141. circa temp. Constitutionis variant. 142. sententiæ diversæ h. de re. 143. Notatur præpr. Curæus. 144. Gero Lufatiæ Marchio omnium primus. 145. Notatur ipse Goldastus, Schönbornerus & Maibomius. 146. Elogium hujus Geronis. 147. ab h. Gerone textitur Marchionum Lufatiæ brevis Historia ab eorum genealogia rebus cum ab ipsis, tum sub ipsis in Lufatia gestis & aliarum hist. monumentis usq; ad Dedonem hujus nominis primum.

CONTENTA seu SUMMARIA.

Sectionis tertiæ.

148. Partitionis Ratio 149. continuatur eâ quâ inchoatus methodo Marchionum Lufaticorum Catalogus ad Conradum I. Marchionum Lufatiæ, juxta quosdam.,

in ordine undecimum, juxta alios, decimum tertium.

CONTENTA seu SUMMARIA

Sectionis quartæ.

150. Ratio Partitionis. 151. inceptæ Marchionum Lusat. Historiæ ad Waldemarum Brandeburgensem usq; Continuatio.

CONTENTA seu SUMMARIA.

Sectionis quintæ.

152. Ratio Partitionis. 153. Continuatio Marchionum Lusat. usq; ad Joh. Luceburgensem.

CONTENTA seu SUMMARIA.

Sectionis sextæ.

154. Partitionis Ratio. 155. Continuatio fili Historici usq; ad Joh. Georgium II. Electorem Sax. Marchionem eo, quo hæc scripsi, tempore Lusatiae super. ultimum. 156. Succinctus quidam hoc de laudatissimo Principe Panegyricus.

A R G U M E N T U M.

Sectionis septimæ

& hujus Capitis ultima.

157. Membr. h. constituit Seriem Lusatiam inferiorem Gubernantium eadem qua prior, ratione & modo conscripta & ad Christianum modernum inf. Lusatiae Dominum usq; perducta.

X.

CONTENTA I. SUMMARIA

Capitis decimi cujus Titulus:

Impe

Imperio Romano subiectum & ejus factum
Feudum Lufat.

1. **R**atio Connexionis hujus cap. cum præced. 2. Goldasti Tractatus de Privilegiis R. B. Caput & Cauda hujus Disquisitionis. 3. Scriptoris hujus gravissimi Jcti & Poly-historis summi Laus. 4. Henricus Auceps Imp. cum cæteros Sclavos, tum etiam Lufatos Imperio R. subjecit. 5. Lufatia antiquiss. temp. sub nomine Milzaviæ s. Milcienæ Imperii R. Feudum fuit. 6. refutantur qui ad Regionem illam Bohemiæ Milischau referunt vocabb. hæc. 7. Hujus Milzaviæ Fines. 8. Domini. 9. Infeudationis de Lufat. Origo atq; Institutio. 10. victos atq; subjugatos Lufatos Imperium R. ita recognovisse ut in partitione inter Regg. facta semper Ei obvenerint qui Franciã Orientalem. i. e. Germaniam sortièbatur non v. qui Italiam ex Hist. probatur. 11. Lufatia immediatus primò S. R. Imperii Marchionatus. 12. Series quorundam Marchionum Lufatiam immediatè possidentium. 13. Eorum tunc temp. Titulus. 14. Jus & sessionis & suffragii in Comitibus Imperii. 15. Marchionatus Lufatiæ olim ab Impp. ut plur. in præmium navatæ operis in re militari benè meritis collatus. 16. Exempla hujus rei ex Hist. petita. 17. Lufatia tanq. Feudum Imperii R. Feloniæ in S. Cæs. Majest. commissæ obnoxium & exinde Imperio apertum. 18. Exempla hujus Rei ex Hist. petita. 19. Investiturarum à Divers. Impp. super Lufatia tanq. Feud. Imperii factarum Formulæ. 20. Sicut cæteri Imperio R. G. subiectæ Provinciæ; ita etiam Lufatiam ad Expeditiones contra hostes Reip. tam internos, quàm externos teneri probatur: (1.) Exemplis. 21. (2.) Legib. s. Recessi-

cessibus Imperii. 22. An etiam ad Expeditionem Tur-
 cicam? Aff. 23. Ejus ad ejusmodi Expeditiones bel-
 licas Taxa, *Anschlag* in specie, à multis antiquiss. temp. p.
 & annis ex Matriculis Imperii: (1.) contra Hussitas.
 24. (2.) contra Turcas. 25. Quomodo hodierno tem-
 pore h. in passu cum Lusatia nostra comparatum. 26.
 crescente Hussitarum Religione Bohemi ab Imperio R.
 se eximere conati. 27. Lusatii in Hussitarum partes
 transire nolentes non ita uti Bohemi ab Imperio avulsi.
 28. pari jure quo ipsum Bohemiam Regnum etiam incor-
 poratae Provinciae, quas inter & Lusatia nostra fuit, Im-
 perio R. nexae. 29. In Comitibus Norimbergens. an. 1356.
 utraq; Lusatia quidem Boh. Regno incorporata cum
 Clausula tamen salutari: *salvo Imperii R. jure.* 30. Quem-
 admodum Regg. Bohem. *olim* sic Duces Sax. *hodie* Lusa-
 tiam solent recipere in Feudum. 31. Lusatia unum ex
 Feudis vexilliferis Saxoniae, remissive. 32. in Fine h.
 capituli producuntur Testimonia quorundam Autorum
 Thesin h. nostr. luculentè comprobantia, præpr. ele-
 gantissima quaedam loca ex celeberrimi Conringi aureo
 Tractatu de Finib. Imp. it. ex Bodino, Knipschildio &c.

XI.

CONTENTA seu SUMMARIA

Capitis undecimi cuius Tit.

Cum Feudum fuit Imperii Rom. perpetuò fere
 adhæsit Bohemiam Regno.

1. **R**atio Connexionis hujus cap. cum præced. 2.
 Quamdiu proprios habuerit Marchiones Lusa-
 tia. 3. Terra Lusat. *primò* Bohemico solo quasi
 accrevit. 4. alias in eo fundo *postmodum* egit radices.
 5. Ratio

5. Ratio & Occasio Facti ex Hist. altius eruendæ. 6. circa Pontificatum plures semper fuere Competitores. 7. Ansa h. plurium Contentionum ac bell. civilium. 8. Pontifex Authoritate Imperatoris Rom. confirmandus. 9. Legem h. quis Imperatorum primus tulerit. 10. è Pontificibus Rom. quis primus abolere studuerit. 11. Henricus IV. jus h. contra Papam tueri conatus. 12. Famofum inde erga d. Imperatorem Papæ odium. 13. & bellorum civ. semina. 14. Descriptio Belli illius ap. Historicos decantatissimi inter Henricum IV. Imp. & Rudolphum Suevorum Comitem ejus Antagonist. acerrimum. 15. Wratisslaus Bohemiæ Dux à cujus partibus tunc temp. steterit? 16. Saxonum s. Misnensium Marchio contra cui parti adhæserit? 17. Lusatia superior eo temp. Misnensibus ab Imp. adempta & Bohemis tradita. 18. Ratio & Causæ hujus mutationis. 19. Misnensium ille Marchio cui Lusatia tunc erepta quis fuerit? juxta sent. Divers. plur. Autorum. 20. Zeilero præpr. contradicitur. 21. Et Olomucensi. 22. Quis Wratisslaus ille Bohemus, cui Lus. data? ex mente & recens. plur. & diversimodè sentientium Autorum. 23. ab Imp. Henrico IV. factus omnium primus Bohemiæ Rex. 24. Lusatia tunc cum Moravia, Silesia, & Polonia Bohemico Regno adjecta. 25. an Imperator R. has Provincias Bohemo jure attribuere potuerit? 26. Ratio, fundamentum & occasio hujus Creationis & Concessionis secundum mentem & sententiam plur. Autorum. 27. Integer huc apprimè quadrans Locus ex Hagecio transcriptus. 28. Dresseri singularis h. de re Opinio. 29. l. Wladislai hujus merita l. publ. Imperii R. Bonum Causam hujus Donationis præbuisse probatur. 30. quamdiu postm. Lus. superior sub Bohemorum perstiterit.

D

Regi-

Regimine? 31. Budiffina cum Tractu Vicino Viperto
 Comiti cuidam Groicensi à Wratislao dotis loco data.
 32. Lusatia superior Bohemorum Regum perpetuum
 Asylum. 33. Exempla hujus rei ex hist. petita. 34. Bran-
 deburgenses Marchiones posthac Lusatiam adepti. 35.
 quando, quomodo, qua ratione quibusq; auspiciis fa-
 ctum? 36. Primislaus II. quintus Bohemiæ Rex Digni-
 tatis Imperatoriæ Candidatus. 37. Lusatia superioris
 Traditione Electoris Brandeb suffragium sibi compa-
 rat. 38. contraria de h. Primislao sententia Olomucen-
 sis. 39. ut & Æneæ Sylvii. 40. alienasse hunc Pri-
 mislaum Lusatiam certum probatur. 41. Modus Ali-
 enationis ap AA. incertus. 42. *Sunt* qui factam putant
 per *Donationem*. 43. Testimonia & Rationes eorum.
 44. *Sunt* qui per *Dotationem*. 45. eorum Testim. &
 rationes. 46. *Sunt* qui per *Oppignorationem*. 47. Eo-
 rum testim. ac fundamenta. 48. *Sunt* qui per *Venditio-
 nem*. 49. Eorum rationes & testim. 50. Elector
 Marchio Brandeb. ille cui Lusatia à Bohemo primò tradi-
 ta quis fuerit? ex mente & recensione Varior. Autor.
 51. Marchiones Brandenburg. Lusatiam infer. ante posse-
 disse, quàm Superiorem accepere. 52. Quamdiu sub
 Brandenburgensium Dominio permanserit utraq; Lusatia?
 53. Lusatia iterum ad Bohemiam transit. 54. Quando,
 quibus auspiciis, quâ ratione ac modo factum? 55. Wal-
 demarus Marchionum Brandenburgensium ex Familia
 Comitum Ascaniæ ultimus, absq; sobole masculino mori-
 tur. 56. Bella exinde varia orta. 57. horum Histo-
 ria. 58. Lusatia quanq. remotior etiam his implicata.
 59. Veterib. Dominis Bohemis tandem se tradit. 60. Peu-
 ceri locus quidam. 61. locus ex Incorporatione Ca-
 roli IV. Imp. 62. Quamdiu Regibus Bohemiæ ex di-
 versis

versis Familiis ortis ea post temp. paruerit? 63. Carolus IV. utramq; Lusatiam Coronæ Bohemiæ per privilegium, quod barbarè vulgò Incorporationem vocant, inseruit. 64. Examinatur Incorporatio hæc *cum ipsa*. 65. *tum Ejus* consensu totius Imperii R. in Comitibus Norimbergens. anno 1355. solenniter facta *confirmatio*. 66. ipsa Incorporationis aurea, quam vocant, Bulla ex Goldasto & Conringio huc transumpta. 67. Causa s. Occasio hujus Incorporationis pro & contra ex mente & sent. Peuceri. 68. Dresseri. 69. Olomucensis. 70. Carpzovii. 71. aliorum quàmpl. AA. 72. facta Incorp. Luf. utraq; usq; ad Ferdinandum IV. Imp. Boh. Regno continua serie adhæsit. 73. Sittavia Rudolpho Sax. Electori quondam à Carolo IV. oppignorata. 74. redempta, iterum ab eodem. 75. de Lusatia, Regno Hungarico hæreditariè adjungenda olim deliberatum. 76. Quâ conditione & motu Ferdinandus IV. Johanni Georgio I. Electori Sax. cesserit remissivè. 77. hætenus dicta de Lusatia super. intelligenda tantum. 78. Inferior quando Regno Boh. cesserit? 79. Quamdiu divisæ fuerint, hæ duæ Provv. 80. quos Dominos interea temporis habuerit? 81. quando & sub quo Domino iterum conjunctæ. 82. Quomodo & quâ occasione remissivè. 83. una cum super. Electori Sax. à Ferdinando IV. tradita remissivè. 84. insignis Error Arumæi, Limnæi, Fabricii & aliorum multorum tam Publicistarum quàm Historicorum de Lusatia inf. 85. refutatur ex Goldasto.

XII.

CONTENTA seu SUMMARIA.

Capitis duodecimi cujus Tit.
Quo pacto cesserit Landgraviis Misniæ s.
Ducibus Saxoniae.

D 2

I. Ratio

1. **R**atio Connexionis. 2. Omnium Rerum Vicissitudo. 3. Hominis. 4. Temporis. 5. Regnorum & Provinciarum. 6. Carolus IV. Legem fundamentalem de Incorporatione Lusatiae æternam & immutabilem fore credidit. 7. Lusatia Dominos suos raro mutavit. 8. Avulsionis Lusatiae à Bohemia incunabula ex ipsis Historiarum latebris eruenda. 9. inter bona à DEO mortalibus concessa Pax summum. 10. Cujus Germania circa initium hujus seculi, pertæsa aliquam Belli ansam anxie quærebat. 11. De Bohemico rebellantium Bello. 12. Fistulæ diu interclusæ turbidiores emittunt aquas. 13. Lusatia nostra tanq. membrum venenati Corp. etiam tunc infecata. 14. ut legitimo jure Regno Boh. ita iniquo tunc fœdere copulata. 15. Capita hujus Fœderis ex Theatro & Diario Europæo petita. 16. Lusatia ut reliquæ Bohem. Provv. in verba Friderici Palatini haut juravit. 17. Neptuno ipso insaniante nemo clavum rectum tenere potis est. 18. Ferdinandus II. tunc temp. in magnas redactus angustias. 19. Aquila valde denudata. 20. auxilia impetrat ab Hispaniarum Rege. 21. Duce Bavariae. 22. Electore Saxoniae Joh. Georgio I. 23. incidenter hujus Principis Laus à pietate erga Cæsarem & Imp. R. 24. à singulari Zelo erga Domum Austriacam. 25. notatur Duc de Rohan Autor. quidam Gallus in Electorem h. nostrum iniquus. 26. Defensio hujus Herois contra morsus Ducis de Rohan. 27. Opem fert Ferdinando: (1.) pecuniam mutuam dando. 28. (2.) Commissionem Lusatiam & Silesiam nomine Cæsaris subjugandi in se suscipiendo. 29. frustratis pacis Legibus hanc Commissionem armis exsequitur. 30. Historia hujus rei. 31. inita à Saxone Belli primordia, statim victoria in monte albo prope

prope Fragam sequitur. 32. Quot Provinciae unico hoc
 Fortunae ictu iterum ab Imp. recuperatae? 33. Vitium
 superbiae rebus plerumq; secundis commune. 34. Do-
 mus Austriaca de absoluto in Germania adstruendo Im-
 perio cogitabat. 35. Edictum de restituendis bonis
 Ecclesiasticis novorum malorum Fax. 36. Arcana
 Ratio hujus Edicti remissive. 37. Electorem Sax. Imp.
 per Tyllium aperto Marte aggressus. 38. foedere cum
 Suecorum Rege Gustavo facto se munire cogitur. 39. vi-
 tia politica contra Rationem status ab Imperatore in h.
 secunda rerum Catastrophe commissa remissive. 40. Au-
 thoritas in Germ. jamjam recuperata Caesari denuo de-
 cedit. 41. Confirmatur iterum (1.) per mortem Gusta-
 vi S.R. 42. (2.) per Victoriā Nördlingensem. 43.
 (3.) per pacem s. Transactionem Pragensem cum Ele-
 ctorib. Sax. & Brandeb. initam. 44. Historia hujus Pa-
 cis ab ortu, progressu & conclusione ejus. 45. exami-
 nantur Rationes & Causae quae Electorem ad h. Trans-
 actionem impulerint? 46. Prima. 47. Suecorum post
 mortem Regis sui scopus. 48. Gallorum. 49. Se-
 cunda. 50. Tertia. 51. Ducum Vinariens. Præ-
 tensiones. 52. Authoritas tunc temp. ap. Suecos. 53.
 scopus. 54. Quarta. 55. notatur Grammondus Con-
 tinuator Thuani in Electorem Sax. & Pacificationem
 hanc injuriosus. 56. Defenditur Elector Sax. Joh. Ge-
 orgius I. gloriosiss. memoriae prolixè contra insultus hu-
 jus Galli. 57. facta Pace Pragensi utraq; Lusatia Ele-
 ctori Saxoniae Joh. Georgio I. per Legatos Imp. tradita.
 58. hujus Traditionis Tempus, Modus, Locus. 59. Lo-
 ca inferioris Lusatiae quænam ab h. Traditione excepta.
 60. Exceptionis hujus Ratio. 61. Marchiones, Misniae
 utramq; Lusatiam olim possedisse probatur. 62. Duces

Saxoniae ab antiquiss. temp. in Lusatiam ius habuisse probatur. 63. ut & in univ. Bohem. Regnum. 64. Pirna Bohem. olim Urbs. 65. Lusatiam unam ex iis Provinciis quae fratribus Regis Bohem. junioribus, jure Appanogii olim concessae, esse probatur. 66. Lusatiam olim sub Regno Bohem. constituti Ducibus Sax. fideles. 67. Lusatiam utramq; Joh. Georgium I. Electorem Sax. ab Imperatore Ferdinando III. obtinuisse: I. Titulo ac jure Oppignorationis. 68. eoq; duplici: (1) pro pecunia mutuo data, probatur. 69. (2.) pro factis ingratiis Caesaris belli sumptibus, probatur. 70. II. Traditionis, probatur. III. 71. Gladii, probatur. 72. notatur hic Error Paræi intolerabilis. 73. Divisionis Lusatiae Ratio moderna ex Testam. Joh. Georgii I. E. S. petita. 74. tenent hodie Duces Sax. utramq; Lusatiam jure Feudi. 75. Ratio ac Fundam. hujus Assertionis.

XIII.

CONTENTA seu SUMMARIA

Capitis decimi tertii cujus Titulus:

De

Forma ac statu Reipubl. Lusat. interiori.

- I. **R**atio Connexionis hujus Cap. cum præced. 2. Imperantium & parentium Consensus Summum bonum Politicum. 3. quomodo hic comparandus. 4. qui summam potestatem in Republ. habet omnibus superesse non potest. 5. Imperium in plures Canales diffundendum. 6. Ratio & fundam. hujus Axiomatis. 7. Faciem politioem Lusat. nostra.
- Res.

Respubl. à quo nacta ignotum. 8. conjecturaliter Alberto cognomento Urso Brandeburgensium Marchioni attributa. 9. Ratio & series hujus Rei ex hist. fusius petita. 10. Inferioris Lusatiae Incolae ex parte origine Francones. 11. Eorum vina origine Rhenana. 12. Divinationes de ortis circa ea tempora Magistratum Lusat. nominibus atq; officiis. 13. Lusatia s. sub Regum s. sub Principum fuit moderamine semper per delegatū administrata Magistratum. 14. Causa s. Ratio hujus rei. 15. Officialiam in Lusatia pro rerum & causarum occurrentium Diversitate diversae Provinciae ac Munera. 16. Magistratus Lusatiae in latiori significato sic dicti distinctio in *Ecclesiasticam & Politicam*. 17. De Ecclesiastico remissivè. 18. Politici in constitutum à *Principe*, & electū *ab Ordinibus*. 19. Quinam à Principe? 20. quinam à Statibus. 21. Inferioris in *nobilem & ignobilem*. 22. Nobilis quinam? 23. ignobiles qui? 24. Tractationis hujus materiae Partitio.

De

PRO-MARCHIONE

s.

PROVINCIAE PRÆSIDE

Land-Vogt.

25. A Capite inchoandum. 26. *Origo & Nomen* hujus Officii examinatur. 27. Antiquitas Tituli Land-Vogt/ ex antiq. Hist. monumentis ab anno C. N. 810. deducitur. 28. Præfectorum Budiss. & Gorlicens. ab anno 1140. 29. taxatur hodiernus Titulorum luxus. 30. Præsidum s. Pro-Marchionum Lusatiae Officium ab antiq. huc usq; temporibus semper unum idemq; Character tamen diver-

diversus. 31. hicin documentis historicis venit latinè
 sub nomine: *Advocati*. 32. Testimonia hac de re. 33.
Præfæcti. 34. Testim. hac de re. 35. *Capitanei*. 36. Test. h. de re
 37. *germanicè: Pfleger und Verweser*. 38. Testim. hac de re.
 39. *Land-Boigt*. 40. Testim. hac de re. 41. simplici-
 ter *Boigt*. 42. Testim. hac de re. 43. Disquisitioni
 Nominis succedit Rei. 44. Officium h. in Lus. supre-
 mum. 45. Ratio ac Fundam. hujus *Prærogativa*. 46. illu-
 stre. 47. Exempla hujus rei. 48. Catalogus Pro-
 Marchionū Lusatiae superioris ab anno 1368. ad hæc usq;,
 quo hæc scripsi, tempora omnium. 49. Catalogus
 quorundam Pro-Marchionum Lusatiae infer. 50. â
 descriptione hujus muneris ad *Modum* illud *acquirendi*
 Transgressio. 51. constituuntur Pro-Marchiones Lu-
 satiae. 52. â quonam? 53. quinam s. quales. 54. quo
 modo formali. 55. Actus Installationis Baronis â Kal-
 lenberg ex Theatro Europæo huc allatus. 56. â Con-
 stitutionis postulatis ad *Munus ipsum* s. potestatem Pro-
 Marchialem Transgressio. 57. Capita quædam hujus
 Muneris ex Instructionibus quorundam Pro-Marchio-
 num passim collecta generalia. 58. De Loco s. *Aula*.
 Pro-Marchionum ordinaria quædam in Lus. superiori.
 59. inferiori.

De

CAPITANEO PROVINCIALI

Lands-Hauptmann.

eadem qua supra Methodi ratione hic agitur de hujus
 Officii. 60. Origine. 61. Nomine. 62. Dignitate.
 63. Modo: illud acquirendi & 64. administrandi. 65. in
 fine

fine exhibetur Catalogus quorundam Præfectorum
Provincialium.

De

PRÆFACTO REDITUUM.

Gegen-Händler.

De hujus Officii: 66. Nomine. 67. Administratione

Von Hofe = Richter.

68. De Nomine. 69. Officio ipso. 70. Ejus Salario.

De

PROCURATORE CAMERÆ
ELECTORAL.

De hujus Officiis 71. Nomine. 72. Materia.

De

PRO-PRÆSIDIBUS s. PRÆFECTIS JURIDICIS
BUDISSINENSI

&

GORLICENSI

Ambts-Hauptleuten.

De horum Munerum: 73. Origine. 74. Nomine,
75. Dignitate. 76. Modo illa: consequendi, 77. Ad-
ministrandi. 78. remunerandi s. salariis.

De

SENIORIBUS PROV.

Landes-Eltisten.

De horum: 79. Origine. 80. Nomine. 81. Digni-
tate. 82. Electione. 83. Officiis. 84. Salariis.

E

De.

De
**ORATORE PROV.
 Landes = Bestalten.**

De hujus Officii: 85. Nomine. 86. Necessitate. 87.
 Qualitate.

De
SYNDICO PROVINCIALI.

Hujus Officii: 88. Nomen. 89. Capita.

SECTIO SECUNDA
 hujus Capitis
CONTENTA leu SUMMARIA

90. A personis Justitiam administrantibus eorumq; ad
 ipsa Collegia h. e. â Membris ad Corpora Transgressio.
 91. Ratio hujus Transgress. s. Connexionis. 92. Olim
 Lusatiae unde jus petierint? 93. Tribunal Magdeburgense
 summum olim Juris Weichbildici Dicasterium & Juris
 Saxonici Fons. 94. De hujus Judicii Origine & 95. Ju-
 risdictione pro & contra. 96. Quando, â quo, qua
 occasione iterum ab h. exempti nostri Lusatiae? 97 quan-
 do, â quo, qua ratione Judicium Appellationum Pragen-
 se institutum? 98. Quando, â quo, qua ratione Dresden-
 se. 99. quæ jura hodiè obtineant in Lus. 100. quatenus.
 101. Elector Sax. summus Juris Sax. Defensor. 102. Ju-
 rium Provincialium in Lusatia Qualitas. 103. Diversi-
 tas. 104. Autoritas. 105. De Curiarum s. Dicasteri-
 orum Lusatiae Præstantia atq; Gravitate. 106. Horum
 prima Budissinense ac Gorlicense.

De
**DICASTERIIS PRÆFECTURARUM
 BUDISS. & GORLICENS.**

Don

**Von den Aemptern Budislin
und Görlis.**

Examinatur pro viribus hujus Judicii: 107. Institutio. 108. Nomen. 109. Locus. 110. Tempus. 111. Personæ: principales. 112. Accessoriæ. 113. Jurisdictio secundum quantitatem & qualitatem. 114. Jura secundum quæ Causæ in eo deciduntur communiâ. 115. Leges ac Ordinationes peculiariter huic præscriptæ. 116. Materia in prima, secunda Instantia. 117. & tandem. Modus procedendi s. Forma Processus in h. Jud. usitatus juxta omnia & singula ejus requisita.

De
JUDICIO (sic dicto) ORDINARIO.

Exhibetur eadem Methodo hujus Judicii: 118. Origo. 119. Nomen. 120. Locus. 121. Tempus. 122. Personæ: huic Præsidentes, 123. Assistentes, 124. in eo agentes, 125. procurantes s. postulantes, 126. ministrantes. 127. Jurisdictio. 128. LL. & Ordinationes peculiares. 129. Materia s. Causæ. 130. Modus procedendi. 131. & deliberandi s. vota majora colligendi.

**Von
Hof=Gerichte.**

Descriptio h. Judicii absolvitur consimili plane quo priora, modo ab Ejus: 132. Nomine. 133. Tempore. 134. Membris ex quibus constat. 135. Causis circa quas versatur. 136. Ordinationibus peculiariter Ei præscriptis.

**Von
Waisen=Aempte.**

E 2

Eadem

Eadem ratione inquiritur in hujus Iud. 137. Nomen.
 138. Originem. 139. Causas efficientes & quidem ordi-
 ne in 140. primam, 141. secundam, 142. tertiam.
 143. Tempus. 144. Locum. 145. Personas. 146. ea-
 rum Munera. 147. LL. & Ord. peculiare & 148. Juris-
 dictionem.

SECTIO TERTIA

Capitis hujus

CONTENTA seu SUMMARIA.

149. A Magistratibus & eorum Collegiis ad subditos s. status
 & eorum Conventus Transgressio. 150. Ratio hujus
 Connexionis.

De

ORDINIBUS s. STATIBUS
 LUSATIÆ.

151. Distinctionum supr. datarum applicatio. 152. quot
 & quales Provinciae Ordines tempore Semnonum prio-
 rum Lusatiæ Incolarum. 153. quot & quales hodie in
 Lus superiori. 154. Inferiori. 155. De Ordine Eque-
 stri Lusatiæ remissive. 156. de Nobilium sedibus &
 Prædiis s. (uti Feudistæ loquuntur) Castris Ritter • Sige.
 157. De horum Administratione & Jurisdictione. 158. De
 Ordine Civili s. Civium Lusat. 159. De Regimine ac
 Administratione Civitatum Lusat. in genere. 160. in spe-
 cie: de Civitatum Consulibus, 161. Prætoribus, 162.
 Senatoribus, 163. Syndicis.

De

STATUUM LUSAT.
 CONVENTIBUS.

164. Connexionis Ratio. 165. De vario Comitiorum
 genere, ratione ac modo generalia quædam remissive.
 166. ead.

166. eod. quo Judicia, & Comitia jure in proprio Lusatias celebrare posse Territorio, probatur. 167. Distinctionum & differentiarum Ratio explanatur inter: Conventus generales, Land-Tage/ & speciales s. singulares *Ausschuss-Versammlungen*. 168. inter Ordinarias & Extraordinarias. 169. inter illustres (ad quos nempe Princeps Legatos mittit suos) & minus illustres. 170. Partitio hujus Materiae.

De
**CONVENTIBUS PROVINCIALIBUS
 GENERALIB.**

Land-Tage.

PROPRIE SIC DICTIS.

Horum delineationem expedivi: I. *quoad Preparatoria*: ubi agitur: de 171. Eorum Tempore. 172. Loco. 173. Personis: ex Ordine Equest. 174. Civili. 175. harum Convocatione & 176. Adventu. II. *quoad Formam*: ubi agitur: de 177. Statuum Comparitione. 178. Sessione. 179. Membris tam Ordinis Nob. quã Civil. eorumq; jure Proedriae s. Sessionis Ordine. 180. Tabulae s. Classis primae, 181. secundae, 182. tertiae. 183 Propositione. 184. Deliberatione. 185. Votorum Collectione. 186. eorumq; cum Constatibus Gorlicens. 187. Deputatis Civitatum Communicatione Replicatione, Triplicatione &c. III. quam 188. fecavi in (1.) *Principum Postulata* ubi 189. agitur de Steuris in genere, 190 in specie de eorum divisionib. 191. De jure ac modo collectandi. 192. conferendi, 193. exigendi. & 194. & (2.) *Statuum gravamina* ubi agitur.: 195. de Negotiis publ. concernentibus status publici: 196. (1.) Conservationem, 197. (2.) Meliorationem. IV. *quoad finem*,

ubi agitur. 198. De Tempore durationis. 199. De modo finiendi & 200. Forma Recessuum Conventuum Provinc. Land-Tags-Schlüsse.

De
**CONVENTIBUS PROVINC.
 SINGULARIBUS.**

Ausschuß = Versammlungen.

201. De Eorum Convocatione. 202. Convocationis Ratione. 203. Deliberatione & 204. Conclusionem in fine annectuntur quædam 205 de Senatu h. Selectiorum, **Ausschuß** in specie & quidem de 205. Eorum Institutione. 206. Institutionis Ratione. 207. Numero ac 208. Fine.

XIV.

CONTENTA seu SUMMARIA.

Capitis decimi quarti cuius Titulus:

1. Quæ Nobilium Lusatorum Conditio, 2. quæ Feudorum Ratio, 3. quæ jura & potestas in Subditos, Ecclesias &c.

1. **R**atio Connexionis hujus Cap. cum præced. 2. Nobiles considerantur (1.) l. in se, (2.) l. ratione Dominorum à quibus Feuda tenent, (3.) l. ratione sibi subjectorum.

SECTIONIS PRIMÆ

De
 Nobilibus Lusatiæ in se consideratis.

CONTENTA I, SUMMARIA

3. Mor -

3. Mortalium una eademq; Conditio & naturalis quædam æqualitas. 4. Ratio hujus axiomatis fusius explicata. 5. certus Personarum Respectus habendus. 6. Distinctio inter nobiles & plebejos ab omnibus Terrarum Orbis populis jure Gentium recepta. 7. pari sorte nascimur, sola virtute distinguimur. 8. Virtus Nobilitatis Causa. 9. an sufficiens? 10. Princeps Fons & Caput omnis Dignitatis. 11. Nobilitas & juris gentium & juris Civilis fundamentis simul nititur. 12. Nobilitatis sunt diversi & gradus & significatus. 13. explicantur ex Tiraquello in specie. 14. De quibus Nobilibus nobis h.l. sermo. 15. Nobiles Lusatiae ut & cæteri Germaniae Nobiles, aliarum Nationum Nobilibus excellentiores. 16. Ratio prima. 17. Ratio secunda. 18. Ratio tertia. 19. Ratio quarta. 20. Bodini judicium de Germanorum Nobilitate. 21. & nasci & fieri utrumque nobilitat. 22. Origo & Antiquitas Nobilitatis Lusatiae unde & à quibus temporibus potissimum derivanda: secundum Seldenum. 23. secundum Cureum. 24. secundum Limneum. 25. Familiarum nobilium Misnensium primariae & fulcra quasi totius Nobilitatis Misnicæ quænam secundum Pekenstein. 26. Quænam in nostra Lusatia? olim. 27. nostro tempore. 28. ex singulis singulorum stemmatum nobilium Originibus Nobilitatis Lusatiae antiquitas & præstantia optime haurienda. 29. inquiritur in quotquot haberi potuere, Nobilium Lusatiorum Stemmata in specie, & exhibentur, quantum fieri potuit, unius cujusq; natalitia & Origines. 30. à Nobilium Lusatiorum stemmatibus ad eorum merita Transgressio. 31. Distinguendum inter Nobilitatem nativam & dativam. 32. Nobilitas quibusdam tacite confertur. 33. quinam illi? 34. Nobb. Lusatiae omnem Nobilitatem, præter hæreditariam despiciunt.

spiciunt. 35. atro exinde notantur carbone. 36 genus
jactans suum aliena laudat. 37. Nobb. Lusatiae & gen-
te & mente Nobiles. 38. probatur Exemplis è Lufato-
rum Nobilium Familiis prognatorum omnis ætatis Vi-
rorum quam plurimis, qui Duce DEO & Comite Virtu-
te aliquando ad omnis generis dignitatum Culmina
conscenderunt & adhuc conscendunt.

SECTIO SECUNDA

De

Nobilibus Lusatiae respectu Dominorum, à quibus
Feuda tenent consideratis quorum nomi-
ne dicuntur Vasalli.

39. De Vasallorum & Feudorum origine atq; Etymo re-
motive. 40. Lusatiae nostrae Feuda cum Germaniae
Feudis communia. 41. Germ. Feudorum non una
eademq; ubiq; conditio & ratio. 42. Discrepantia h-
unde oriatur. 43. Negotia feudalia secundum locorum
& Curiarum mores & consuetudines metienda. 44. Lu-
satae Feuda ab aliarum Provinciarum Feudis diversa.
45. probatur remissivè. 46. partitio hujus mater. 47.
nullum jus in re esse potest antequam acquiratur. 48. hinc
I. De Feudorum Lusat. Acquisitione oritur Titulus. 49. Feu-
da uti communiter sic etiam in Lusatia nostra acquirun-
tur (1.) Alienatione & (2.) Successione. 50. quomodo & per
quos actus Alienatio fieri soleat? 51. an ad Alienationis
modos Consensus Senioris & agnatorum requiratur?
N. 52. Objectio quaedam ex Privilegio simultaneae inve-
stiturae. 53. Distinguendum inter Alienationes *judicia-
les* & *extrajudiciales*. 54. in Alienationibus *judicialibus*
quid juris? 55. quid in *extrajudicialibus*? 56. Modus ac-
quirendi Feuda per Alienationem late patet. 57. restrin-
gitur

gitur tamen h.l. quoad per acquirentes vi Pacti alicujus Feudalis der Lehne Pacti. 58. explicatur (1.) Pactum ipsum cum suis Clausulis. 59. Deinde argumenta & Rationes illud suadentes: prima. 60. secunda. 61. tertia. 62. ab Alienatione ad (2.) *Successionem* secundum Acquisitionis Feudorum modum Transitus. 63. Modus h. conservationis potius quam Acquisitionis species. 64. Successio est l. (1.) ex *Testamento*, l. (2.) ab *intestato*. 65. qualis h.l. intelligenda? remotive. 66. *Successio* (1.) *Testamentaria* in Feudis locum non habet. 67. Ratio ac fundam. hujus Reg. 68. Privilegium Maximilianum Luf. ab h. Regula Feudali exfortes facere videtur. 69. obscurum nimisq; latè h in parte sumptum à quibusdam. 70. ab Electore Sax. meritò explicatum: per Restrictionem quandam. 71. Ejusq; Restrictionis Ampliationem: 72. primam. 73. secundam. 74. tertiam. 75. à Successione Testamentaria ad (2.) *Successionem ab Intestato* progressus. 76. an ut alias communiter, sic & hic loci descendentes masculi in Feudis in infinitum succedunt? A. 77. Ratio & Fundamentum hujus Affirmativæ. 78. descendentibus deficientibus an proximiores agnati? A. 79. Fundam. hujus Aff. 80. quem ad gradum usq;? 81. graduum Computatio quænam h. l.? 82. an Patris Frater & fratris filii in stirpes an in capita succedant? 83. de Lusatia inferioris morib. Feudalibus quædam obiter. 84. transgreditur pro Methodi Ratione ab Acquisitione ad ipsam II. *Feudorum Lusat. Materiam*. 85. Lusatia nostræ Feuda aliarum Provinciarum Feudis longè præstantiora. 86. paucis saltem lienolis locus hic expediendus. 87. Ratio. 88. Feudis Luf. in excellentiori, quam aliarum vicinarum Prov. Feudis, gradu concessa. 89. primo jura *Patronatus*. 90. probatur. 91. *Imperii in subditos*. 92. probatur. 93. *Venationum*. 94. probatur.

F

tur. 95. Dignitas, Origo & Titulus hujus juris examina-
 tur adcuratius. 96. delineantur LL. & statuta quibus ta-
 men in Lus. circum septum: (1.) quoad *locum*. 97. (2.)
 quoad *tempus*. 98. (3.) quoad *personas*. 99. *braxandi*. 100.
 probatur &c. 101. progreditur à Materia ad III. *Feudo-*
rum Lusatia Formam. 102. Forma dat esse Rei. 203. Feu-
 dorum Formale uti ordinariè sic & in Lus. consistit in (1.)
petitione Investituræ, (2.) *Investitura ipsa*. (3.) & *Sacra-*
mento Fidelitatis. 104. (1.) *Petitio Investituræ Feud. fie-*
ri debeat quoties? l. (1.) *Senior*, l. (2.) *Vasallus moritur*. 105.
Primo Casu quando? 106. pœna Intermissionis. 107.
 Contraria quædam, à statibus Prov. allegatur consuetu-
 do. 108. refellitur à Legislatore sacratiss. in *der Lehns-*
Ord. 109. quare? Ratio prima. 110. Ratio secunda.
 III. *Secundo Casu* dist. inter (1.) *heredes* s. descendentes ipsos
 & (2.) *convestitos*. 112. *priores* quando debeant petere in-
 vest. ? 113. quomodo temp. computare? 114. an proro-
 gari possit? A. 115. *Causarum* quas eo casu allegare
 necesse habeant? Prima. 116. secunda. 117. *Terminus*
primæ quinam? 118. *secundæ* quinam? 119. quid ulteri-
 us circa h. observandum? 120. *Posteriores* quando petere
 debeant. 121. Ratio & Fundam. hujus positionis 122. Con-
 suetudo non interrupta optima Juris interpret. 123. (2.)
Investituram ipsam facit l. 1. *Dominus* ipse. 124. *Quando?*
 125. *Quomodo?* 126. l. 2. *Ejus Pro-Presides* Budiss. &
 Gorlicens. 127. *quando?* 128. *quomodo?* 129. *Rele-*
vium quid? 130. (3.) *Juramentum* fidelitatis tandem præ-
 standum l. 1. *homagio inclusum*. 131. *Ratio*. 132. *quan-*
do? 133. l. 2. *absolutum*. 134. *quando?* 135. à Forma
 tandem ad IV. *Feudorum Lusat. Finem* s. *Effectum* acceditur.
 136. *Finis Feud.* est l. *ratione Domini*, l. 2. *ratione Vasalli*. 137.
ratione Domini, *Servitia* puta in Lus. quænam? 138. *Bon-*
den Ritter = Pferden quædam ex Privil. à Divo Ferdi-
 nando

nando 1550. dato. 139. ratione *Vasalli: beneficia* puta
quænam? remissivè.

SECTIO TERTIA

De

Nobilibus Lusatiae ratione sibi subje-
ctorum consideratis.

CONTENTA seu SUMMARIA

140. quinam hi? 141. considerantur l. ethicè, l. politicè.
142. quæ consideratio hujus loci? 143. an Reip. expe-
diat antiq. servitutis jus s. speciem saltem hujus revocare?
Aff. 144. à *Rationibus*: prima. 145. secunda. 146. tertia.
147. quarta. 148. *ab Exemplis*: Lusitanorum. 149. Po-
lonorum. 150. Livonum. 151. Nobiles Lufatos rusti-
cos suos pro hominibus propriis & quasi servis tractare
probatur. 152. ap. exteros quosdam malè propterea
audire. 153. Eorum Defensio à rationibus, petitis: *ab*
(1.) *Utilitate*. 154. probatur. 155. (2.) *Æquitate*. 156. Ser-
vitus alicujus pop. acquiritur l. 1. *ex Consensu*, l. 2. *ex Delicto*.
157. exponitur fusiùs ex Historiarum serie & jure morali
quomodo Saxones Nobilium Lusat. Antecessores in vi-
ctos Slavos, Rusticorum nostrorum majores, tanquam
injustos Lusatiae possessores, jus acquisiverint? (1.) *ex Con-*
sensu. 158 quomodo? (2.) *ex Delicto*. 159. Nobb. Lu-
sat. Saxonum Successores, jure h. quæsito Titulo præscri-
ptionis hodiè legitimè utuntur. 160. Juris Executio
non habet injuriam. 161. Saxones victis & relictis Sla-
vis quare imposuerint pœnas tam severas, labores puta
perpetuos? 162. horum successores rustici nostri an
leniores hodiè mereantur fasces? N. Ratio prima. 163.
Ratio secunda. 164. Servitutis distinctio in *perfectam*
& *imperfectam*. 165. Lusatiae nostræ Slavorum servitus

an perfecta an imperfecta? 166. definitur Servitus perfecta ex Grotio. 167. Operæ indeterminata ungemessene Frohnen quænam? 168. Determinata quæ? 169. quales à nostris subditis requirantur? 170. quo jure ac ratione. 171. quomodo h. in p. vicinarum Prov. subditif. rustici à nostris diff. 172. Rustici nostri pro *veris servis* tamen *non habendi*. Ratio prima. 173. Ratio secunda. 174. Ratio tertia. 175. Ratio quarta. 176. *Servis* tamen maximè *accedunt*: Ratio prima. 177. Ratio secunda 178. Ratio tertia. 179. Ratio quarta. 180. Doctorum & Interpp. Juris quorundam nobis adstipulantium collecti Calculi. 181. Loca quædam sent. nostr. probantia aus der Oberlausitzischen Unterthanen / und Niederlausitzischen Landes-Ordnung adducta. 182. Objectio quædam de summa indeterminatarum operarū injuria. 183. refutatur prolixè. 184. perpetua ad operas quotidianas s. perpetuas obligatio, perpetua alimentorum certitudine compensanda. 185. Rustici grosso pane nec delicatis cibis alimentandi. 186. cibus ac potus illa portio, quæ rusticis nostris quibusdam in locis certis anni temporibus atq; servitiis debetur unde originem traxit. 187. Onus h. Nobilium Lusaticorum non quidem pretiosum, attamen onerosum. 188. quare rustici anniversaria h. alimenta tam stricto jure à Dominis postulant & æquivalens pro his accipere nolint? 189. quid juris Nobilibus in rusticos competat in casu resistentiæ s. denegationis servitiorum? 190. de pœna quæ h. in casu decernenda: pecuniaria. 191. Incarceratione. 192. bonorum oppignoratione. 193. Relegatione. 194. an etiam delinquentium rusticorum libri & successores h. in c. puniendi? A. 195. an rusticis fugere licitum? N. 196. pœnæ fugientem rusticum suscipientium quænam? 197. quomodo & à quibus Dominis præscribi possunt?

possunt? 198. qua ratione & modo manumittendi.
 199. Vocab. **Loß = Brieff** unde? 200. Ejus pretium s
 Taxa. 201. Ejus Formulæ remissivè. 202. fugientes
 an repeti possunt? A. 203. Ratio prima. 204. secun-
 da. 205. tertia. 206. processus hujus requisitionis
 quinam? 207. an literæ requisitoria contra fugiente.
 rusticos decerni possint? 208. jura in rusticos ad arbi-
 trium boni viri referenda. 209. Gailii monitum nota-
 bile h. de re. 210. Abusus in omnibus improbandus.
 211. an jure suo quis possit abuti? 212. Domini subditos
 suos assiduis operibus ad Tyrannidem usq; gravantes
 quomodo puniendi? 213. an Jurisdictio iis propter
 crudelitatem auferenda? 214. invehitur in quosdam
 ex Tribu Levi Nobiles Lufatos queis haud de meliori
 luto finxit præcordia Titan qui sub umbra servitiorum
 debitorum miseros subditos ad sanguinem usq; turpiter
 emungunt inq; carceres & vincula ex causa interdum
 frivola & haud satis prægnanti detrudunt. 215. quo-
 rundam DD. de ejusmodi Cyclopibus Censura. 216. hu-
 jus Enormitatis Causa quænam? 217. Ordinatio à Sta-
 tibus h. de re ex professo conscripta atq; confirmata alia
Unterthanen Ord. an omnes comprehendit casus? N.
 218. silente Lege generali & provinciali quo recurren-
 dum? 219. de librorum censualium in quibus nomina,
 servitia, pensiones & id genus alia subditorum continen-
 tur (**Erb = Register** /) Natura, fide, requisitis. 220. De
 gravaminum genere **von den Ruchen**. 221. Variæ
 rusticorum nostrorum distinctiones atq; gradus. 222.
Frey = Pauern quinam? 223. De Tutelari h. in rusticos
 jure. 224. **Lehn = Pauern** quinam? 225. De horum
 servitiis atq; emolumentis successoriis. 226. **Pauern:**
ganße quinam? 227. De eorum servitiis atq; prædiis.
 228. **halbe** quinam? 229. De eorum servitiis. 230.

Groß und klein Gärtner quinam? 231. de eorum ser-
vitiis manuariis. 232. Häufler quinam? 233. De eo-
rum serv. & tuguriolis. 234. Onera rusticorum dist.
in *operas Frohnen* / & *census Zinsen*. 235. De Exactioni-
bus rusticorum nostrorum publicis remissivè. 236. De
variis pensionum, quas rustici nostri pro conditione præ-
diorum & qualitate pactorum & consuetudinum, Nobi-
libus præbere solent speciebus, ubi etiam de juribus tam
venditionalibus *Abzüge* / *Theilschillinge* / *Vorsänge* &c.
quam successoriis *Erbrecht* &c. quædam usq; ad finem
hujus Capitis.

XV.

CONTENTA seu SUMMARIA.

Capitis decimi quinti & ultimi
cujus Titulus:

De Urbibus & oppidis Lusatiae (1.) Supe-
rioris & (2.) Inferioris.

1. **C**ontinuationis s. Connexionis hujus cap. cum
præcedenti Ratio. 2. Desiderium operæ mu-
tuæ & per conseq. vitæ beatæ hominibus inna-
tum. 3. in Societate Civili h. quærendum. 4. Socie-
tatis hinc hujus incunabula. 5. Ejus varia impedimen-
ta. 6. petulantissimorum hominum insultus atq; inju-
ria horum maximum. 7. Media huic malo occurren-
tia quænam? 8. Urbium exinde Ortus. 9. De Urbi-
um Germanicarum Origine in genere fusiùs. 10. De
Urbibus & Castris extractis *contra Slavos* priores Lusatiae
incolas: 11. à Carolo M. & ejus filio. 12. Ab Henri-
co Aucupe. 13. Imperator h. verè Theseus germani-
cus. 14. à *Slavis* Lusatiae tunc temp. Incolis *ipsis*. 15. Ur-
bes

bes Lusatiae pleræq; à Slavis originem ducunt. 16. Numerus Urbium Lufaticarum illo ævo rarus. 17. à Saxonibus Slavos subsequenteribus Lusatiae Incolis auctus. 18. à *generalibus ad specialiora* Progressus ubi agitur de

IN LUSATIA SUPERIORI.

Urbibus & Oppidis I. *primariis* s. Hexapolim constituentibus, nempe Budiffina Metropoli, Gorlicio, Sittaviâ, Camentio, Laubenâ & Lœbaviâ. Quorum singulas sigillatim delineationes dedi ab Eorum I. *Origine* & (1.) Nominis & (2.) ipsius Civitatis. 2. *Descriptione* & (1.) Loci & (2) Rerum inibi gestarum. 3. *Fortuna* in (1.) incrementis (2.) decrementis. 4. *Prærogativa* ex (1.) Sessionis ordine (2.) privilegiis singular. quib. gaudet. II. *Secundariis* s. minorum gentium utpote Wittchenau, Hoierswerda, Muscovia, Königsbrug, Elystra, Reichenbach, Seidenberg, Schönberg, Markliffa, Rottenburg, Weissenberg, &c. quæ municipia potius quàm Urbes voc. quanquam & Reip. nomine quandoq; etiam municipia veniant l. 4. ff. de administr. rer. ad civ. pertin.

IN LUS. INF.

De Urbibus I. *Majoribus* ut: Lubena, Gubena, Soravia, & 2. *Minoribus*: Forsta, Spremberg, Lüberosa, Sonnewalda &c.

CATALOGUS

AUCTORUM, SCRIPTORUMVE

Quorum Nomina atq; Testimonia in hoc citantur Opere.

Abbas

A.

Abbas Urspergensis.
 Abrahami Hofmanni *De-
 scriptio Regii Ingressus* (scil.
*Matthie II. R. B.) in Lusatiam
 Superiorem.*
 Adelboldi Episcopi Trajectensis
Vita Henrici II. Imp.
 Adamus Scholiafles.
 L' Ambassade de Messieurs les
 Ducs d' Angulesme, Conte de
 Bethane & Chatauneuf envoiez
 en Allemagne per le Roy Louis
 XIII.
 Alberti Crantzii *Saxonia.*
 Andreae Althameri *Commentari-
 us in Corn. Tacit. de Moribus
 Germ.*
 Andreae Gailii *Observationes Pr.*
 Anthon. Bertram *de Comitibus Im-
 perii.*
 Agricola *de Ponderibus & Men-
 suris.*
 Arnoldus Vinnius *de Jurisdic-
 tionibus de Rep.*
 Aventini *Annales Boj.*
 Aulus Gellius.

B.

Barthol. Sculteti *Tab. geograph.
 Lusatiae super.*
 Basilii Fabri *Thesaurus Eruditio-
 nis Scholast.*
 Benedicti Carpzovii *Commentar
 in Leg. Reg.*
*Ejusdem Dissert. de Jure ac privi-
 legio sereniss. Princip. Elector. &*

Ducum Sax. de non appellando.
Ejusd. Processus Sax.
Ejusdem de Onerib. Vasalli Feud.
 Boemus Aubanus *de Morib. &
 Rit. gentium.*
 Brotufii *Genealogia Anbaldina.*
 Biblialdi Pirkheimeri *Explicat.
 Germania.*
 Brachelii *Hist. nostri Tem. p.*
 Brerevvodi *Scrutin. Linguarum.*
 Brauers *Stätte Buch.*

C.

Cambdeni *Descriptio Brittanæ.*
 Caroli Stephani *Dictionar. Hist.*
 Caspari Zigleri *Exercitationes
 Jur. Publ.*
 Casparis Ens *Relationes Historico
 politicae de Regnis & Reb. publ.
 totius Terr. Orb. s. Thesaurus
 politic.*
 Carionis *Chronicon per Philipp.
 Melanct & Casp. Peucerum.*
 Casp. Peucerus *de Orig. Mysor.*
 Christoph. Besoldi *Thes. Praet.
 Ejusdem Synops. Jur. publ.*
Ejusd. de Statu Reip. subaltern.
Chronic. Mansfeld.
 Casp. Klok *de Contributionibus.*
 Casp. Manzii *Tr. de Censib. & Pen-
 sion.*
 Cochlaei *Hist. Hussit.*
 Cosmæ Decani *Pragensis Chron.
 Bohem.*
 Cromerus *de Reb. Polon.*
Corp. Jur. Civ.
 Conradus Celtæ.
 Claudianus.

Cura

Curæi *Annal. Siles.*

D.

Danielis Paræi *Medulla Hist. profan.*

Davidis Chytræi *Saxonia.*

Dionys. *Halicarnass. de Antiq. Roman.*

Ditmarî *Episcopi Martispurgens. Chron. Martispurg.*

Dominicus Arumæus *ad. Aur. Bull.*

E.

Eliæ Reusneri *Genealog.*

Elias Schædius *de Dts German.*

Anez Sylvii *Hist. Bohem.*

Epht. imi Nasonis (*absq. dubio personati Antaris*) *Proaromus Silesiacus anno 1665. editus.*

Erici Mauritiî *Dissert. de Nobilit. germ.*

Ernesti Brotufi *Chron. Martispurg*

Ernesti Cathomanni *Consilia.*

F.

Francisci Fabri *Silesia.*

Florus.

Steybergers *Germania Restaur.*

G.

Georgi Fabritii *Origines Saxon. Ejusd. Annales Urbis Misn.*

Georgii Seldeni *Adel. Schild.*

Georgii Schönborneri *Politico- rum lib.*

Georgii Rittershusii *Genealogia Princip. Imperii.*

Georgii Mundii *Tr. de Mandib. honorib. & Onerib.*

Georgii Springsfeldii *Tr. de Jura Apanagii.*

Gothofredi *Archontologia Cosmica.*

Golnizii *Compend. Geograph.*

Grammondus, *Continuator. Thuan.*

H.

Hartmanni Pistoris *Quest. Jur.*

Helmoldi *Chron. Sclavonicum.*

Helvaderi *Sylva Chronolog. Circuli Baltici.*

Hermannî Conringii *Tr. de Finib. Imperii.*

Ejusdem de Judiciis Reip. Germ.

Ejusdem de Officialib. Imperii.

Ejusdem de Urbib.

Hermannî Kirchneri *Orationes.*

Hattyferi *Analysis Jur. Feudal.*

Henricus Binnius *de statu Regi- on. Germ.*

Hornii *Introductio ad Geograph. antiq.*

Hubert. Giphanius *de Ordin. Ju- dicio- rum.*

Hugo Grotius *de J. B. & P.*

Hufani *Tract. de homine proprio.*

I.

Jacobus Lampadius *de Republ. Rom. germ.*

Joachimi Meisteri *Gorlicens. Poe- mata.*

Jodocus Willichius.

Joh. Andr. Gerhard *de supremis in Imp. Rom. Judiciis.*

Joh. Prætorius von *Erfindung der Schaze.*

G

Joh.

Joh. Bodini *Method. Histor.*

Ejusdem de Republ.

Joh. Barclaii *Icones Animarum.*

Joh. Heinrichs Hagelgansß Beschreibung der Kaysersl. Erblande.

Joh. Matth. Wakenfelds *Votum de Controvers. Sax. super. Jur. proced. in Dign & success.*

Joh. Garzon *de Reb. Saxon.*

Joh. Andr. Quenstets *Dialogus de Virorum illustr. Patriis.*

Joh. Surii *Prepositi Fuldens. Chronicon.*

Joh. Boteri *Politia Regia s. Della relation universal.*

Joh. Ernesti Crameri *Disputatio de Lusatia Anno 1651. Jena habita.*

Joh. Limnæi *Jus publ.*

Joh. Dubravii *Olomucensis.*

Joh. Theodori Sprengeri *Præfens. illustres.*

Ejusdem Jurispr. publ.

Ejusdem Lucerna modern Imperii

Josias Nollen *de statu Nobilium*

Justus Lipsius.

Julius Cæsar.

Just. Sinold *de Collectis.*

K.

Kaysersl. und Königl. Land- und Lehn-Recht *cum Addit. Zobelii.*

Kekermanni *Systema Politic.*

L.

Lansius.

Laurentii Pekensteins *Theatr. Saxonicum*

Lazius *de Migrationibus popul.*

Lehmanni *Chronic. Spirens.*

Lottini *Thesaurus Sapientie politicae.*

M.

Matth. Wechneri *Observationes pract.*

Matth. Colerus *de Process. Executio.*

Martin. Rumelius *ad Aur. Bull.*

Magiri *Commentarius ad Ptolemeum.*

Martini Zeileri *Itinerarium Germanicum Continuatione.*

Ejusd. Topographia Saxonie super. Thuringie, Misnie & Lusatie mit Kupfferstücken deutsch.

Ejusdem Epistole.

Mantuanus.

Matth. à Sudetis *de Orig. Bohem. & Slavor.*

Matthiæ Quadens *deutscher Nation Herrlichkeit.*

Matthiæ Dresleri *Isagog. Histor.*

Ejusdem tr. de Urbib. Germ.

Martin. Laudensis *de Servitutib.*

Mercatoris *Atlas Maj.*

Matth. Stephanus *de Nobilitat. Civil.*

Melchioris Goldasti *tr. de Privilegiis Regni Boh. & circumjac. Provv.*

Mævius *ad Jus Lubecens.*

Ejusdem tr. von Absolge der Bauern.

Melchiæ Nehelii von Wittstall *Chorographia Decennialis oder*

zehn.

zehnjährige Historische Erzählung aller vornehmsten Geschichten welche von Anfang der Churf. Durchl. zu Sachsen Armee von Jahre 1631. bis 41. sich begeben / sambt einer Chorographischen Beschreibung derer Länder in welchen dieser Krieg geführt worden,

N.

Nicol. Betsius de *Statutis, Pactis & Consuetudinib. Nobilium.*

O.

Ortelii *Theatrum Orbis.*
Otto Tabor de *Jure Cerevisiaro.*
Ovidius.

P.

Pantaleon von deutschen Helden.
Pancratii Vulturini *Panegyricus Siles.* 1566. *Patavii editus.*
Pauli Mærulæ *Cosmograph.*
Paulus Diaconus de *Reb. Longobard.*

Petr. Gregorius Tholosanus. de *Rep.*

Petri Albini *Meißnische Land- u. Berg-Chronick.*

Petrus Müller de *conventibus circulatorum.*

Philippi Cluveri *Germania antiq.*
D. Philippi Prof. Lipsiens. *Usus Pr. Instit. Jur.*

Ptolomæus.

Plinius.

Polybius.

Pomponius Mela de *Situ Orbis.*

Q

Quintus Curtius.

R.

Raphael Volateranus.
Reineri Reineccii *Annales de Gestis Caroli M.*
Rohanei Ducis *Trutina statuum Europæ cum Not. Jos. Arndii.*

S.

Salomonis Roselii *Dictionar. Geograph.*

Sauers *Theatr. Urbium.*

Schickfusii *Chronicon Silesie.*

Sebastian Kraiser de *Jure venandi.*

Sebast. Münsteri *Cosmograph.*

Sleidanus.

Spangenbergers *Chronic. Saxonicum.*

Ejusdem Adel-Spiegel.

Ejusdem Saxon-Spiegel.

Strabo.

T.

Tacitus de *Morib. Germ.*

Tiraquellus.

Theatrum Europæum Abelini.

Theod. Reinking de *Regim. Sec. & Eccles.*

Tritheimii Abbatis *Spanheimensis Annales Franc.*

V.

Vechneri *Breviar. German.*

Vellejus *Paterculus.*

W.

Wenceslai Hagecii *Chronic. Bohemicum.*

Wolf-

Wolfgangi Weinrichii *Chronic.*
Monasterii Gernrode,
Wolfgang Krausens Stamm un
Ankunfft des löbl. Hauses zu
Sachsen.

Z.

Zacharias Herman *de Jure Pa-*
tronatus.

Accedunt :

Manuscripti quidam Rerum Lu-
saticarum Codices & Collecta-
nea, quos inter Christophori
Manli Gorlicens. Commenta-
ria jam olim de Reb. Lusaticis
conscripta.

Item :

Oberlausitische Landes-Ordnung.

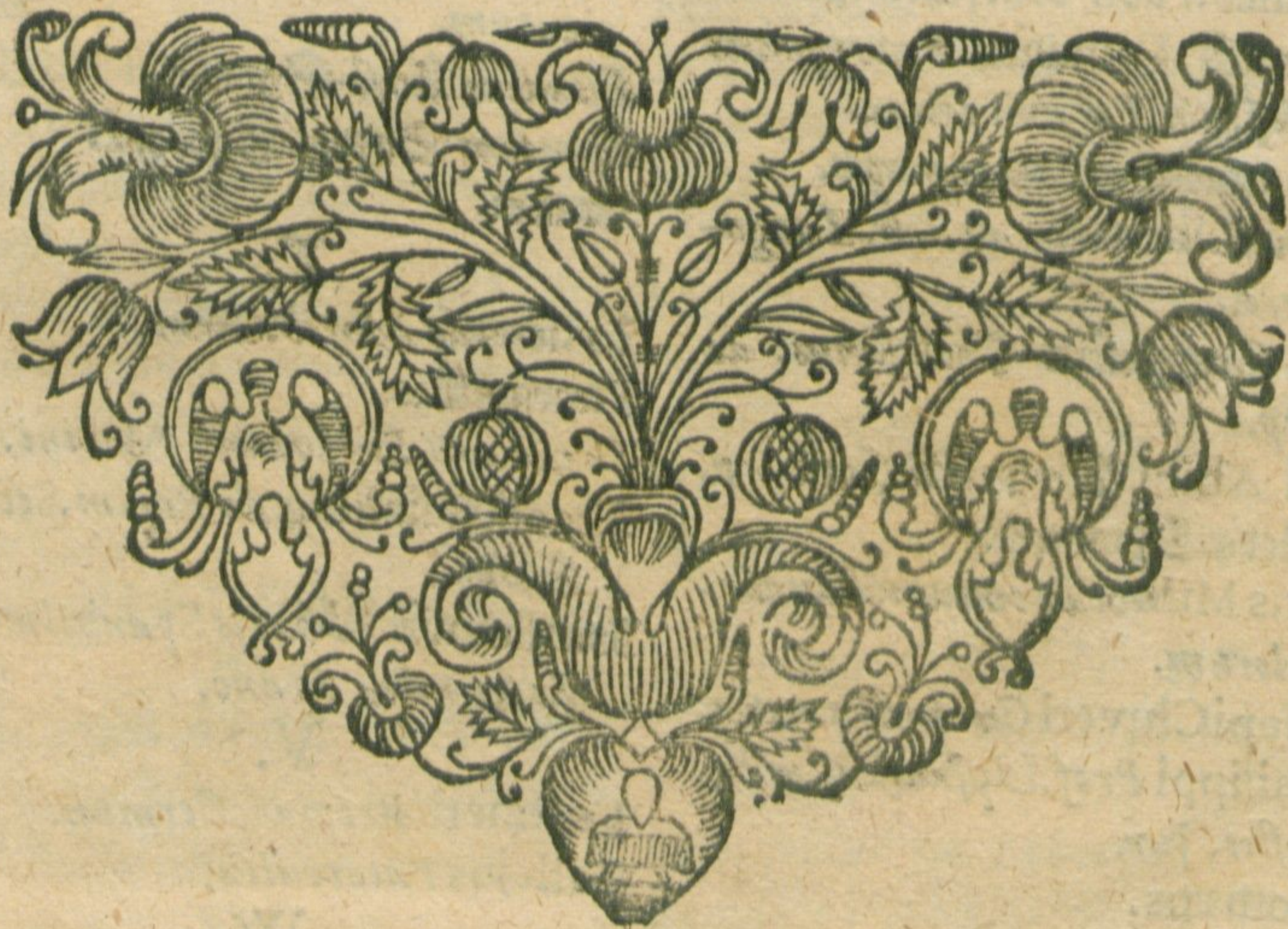
Lehns-Ordnung.
Unterthanen Or-

dnung.
Amtes-Ordnung
Cangelen un Be-
richts Taxa de
anno 1597.

Waisen-Ambts-
Ordnung.

Privileg. der ge-
sambren Lande
Ec. Ec. Ec.

und andere Oberlausitische tam
Politiam quam Justitiam con-
cernentes Constitutiones, Pa-
tenta & Privilegia.

A.

tur, & Epicrisi nostrā

(Etymologi

omibus } cap. 4.
thoritatibus }

Lusatiam { Silesiæ } vindicantes cap. 4.
 { Misniæ }

{ Occasio }
{ Modus } hujus rei cap. 12. per tot.
{ Conditiones &c. }

. per totum.

mmatibus } cap. 14. sectione 1.
ritis }

quæ describ. ab { Acquisitione }
 { Forma } cap. 14.
 { Materia } sect. 2.
 { Fine }

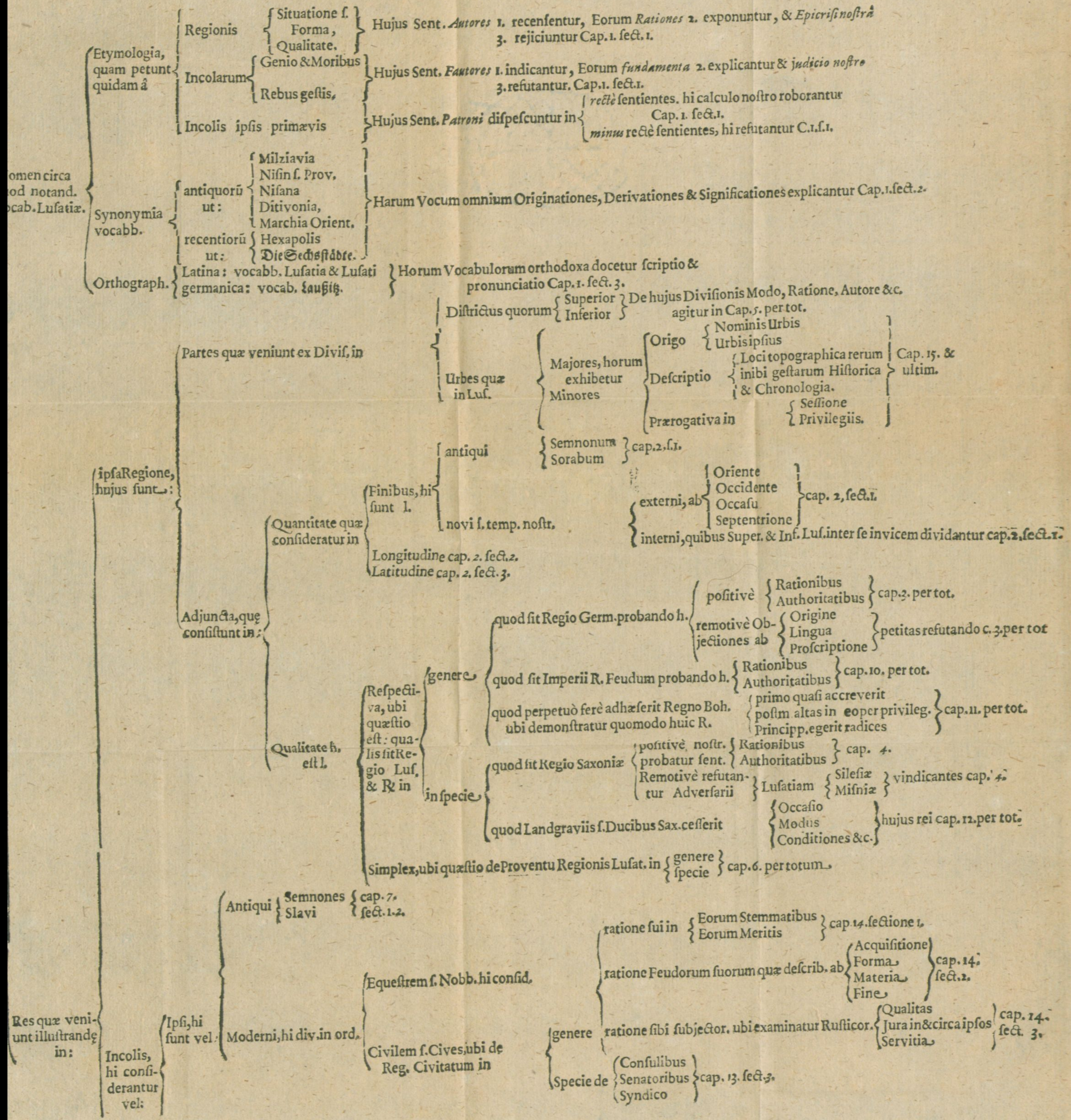
Res quæ veni-
unt illustrandę
in:

Incolis,
hi confi-
derantur } 3.
vel:

xaminatur Rusticor. { Qualitas } cap. 14.
 { Jura in & circa ipsos } sect. 3.
 { Servitia }

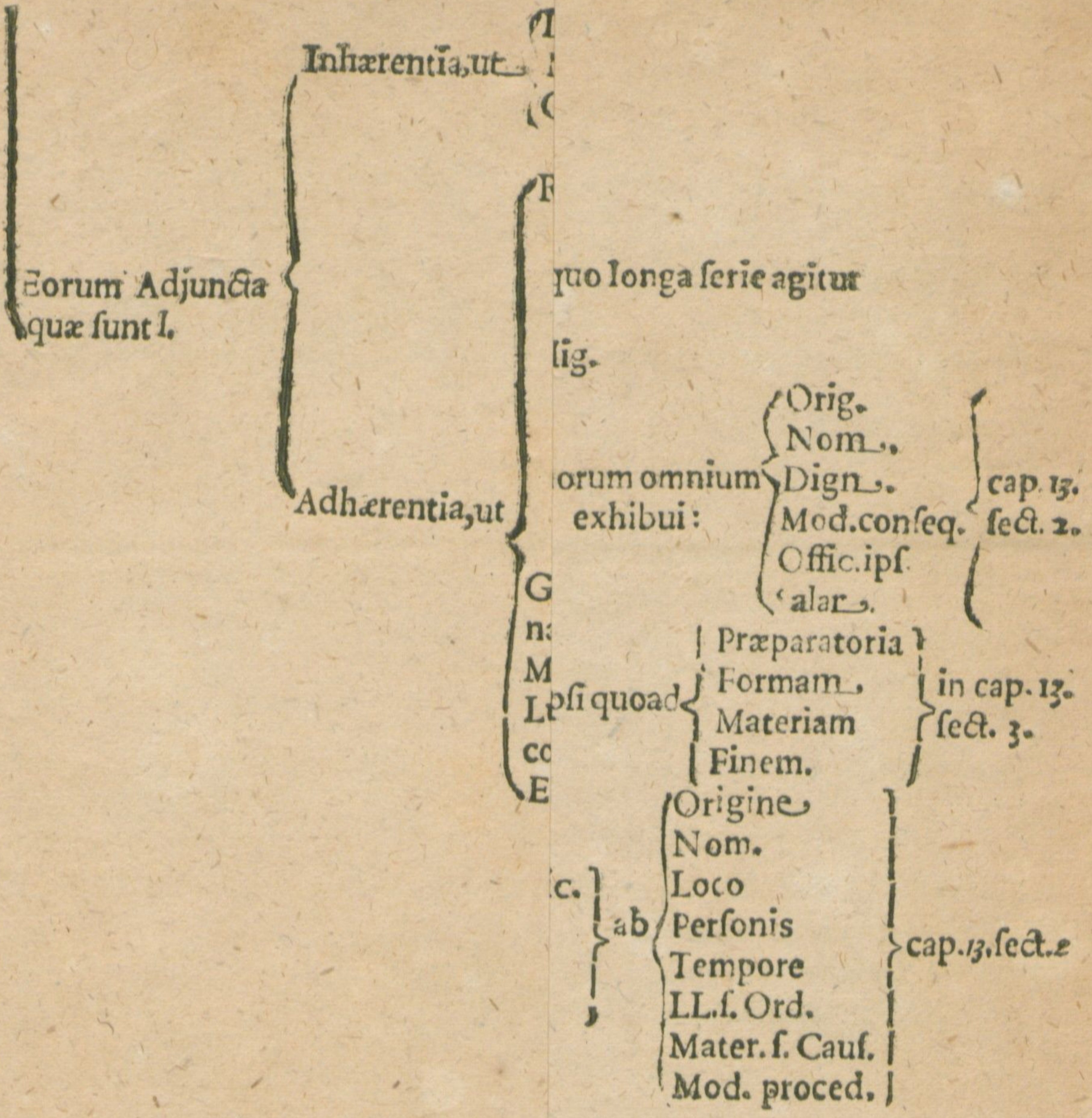
TOTIUS
DE LUSATIA
TRACTATUS
SCIAGRAPHIA.

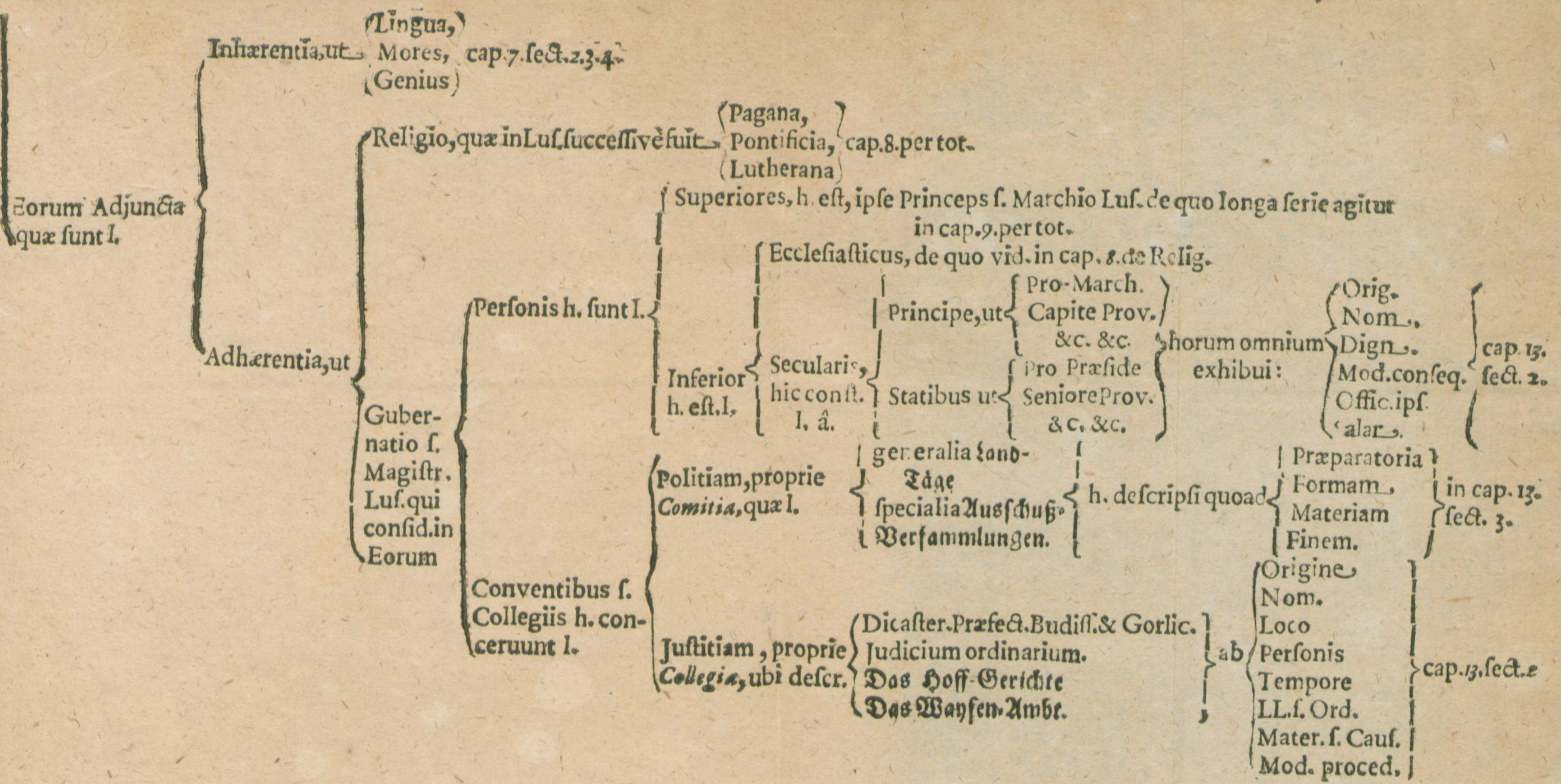

ALDE
SSCIA G

Hortus Senc.	Situatione Forma Ornamento	Regionis	Etymologia gram per quidam
Hortus Senc. B.	Causa & Motus Rebus geis	Incolant	
Hortus Senc. B.		Incolis ipis primariis	
	Materia Forma Natura	anquas ut Dictione Marchis Orient.	Nomen quod notat Vocab. Latin.
Hortus Vocum	reperiendi ut Dictione		Synonymia vocab.
	Latinis: vocabula Latina Germanica: vocab. Sanguis		Orthograph.

Inhalt des Buchs, cap. 1. 2. 3. 4.
Genus

Religio, que in hoc libro tractatur
Sub

Personis hinc

Inferior
h. ent.

Politicis
Genus, que

Conventibus
Collegiis hinc
certum h.

Justitiam
Collegia

Forum Adiuncta
que sunt

Abbatibus

Guber-
natio
Magist.
Iur. pu-
collegii
horum

11705
11706

Handwritten scribbles

843.

ULB Halle 3
004 968 62X

VD 77

ML

PRODR

INTEGR

LU

Conscripti, & pub
atq; occasione fave

I. Descriptionem

Historiam tam

tam Antiqu

Statu

S Y

Argumenta, seu S
gulis ejus Operi
facies alic

AUGUSTO

Ty

IS

AM

A

O volente,

e Provinciae

apbica, II.

gimen

tq;

S

ntur, ex fin

tanquam

m

WITZ,

